

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Phaedo, vel de animi immortalitate, vel de anima

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

ad hæc flumina Oceanum quoque quodammodo pertinere, aquæ septentrioniq; respondentem, in quo distinguendi definiendiq; uirtus intelligatur. Tu uero quod de fluminibus dicitur, potissimum de demonibus numinibusq; intellige, flagitiosos tali quodam ordine punientibus. Profecto peccata facile sanabilia sunt, quæ nondum in habitum sunt conuersa. Difficile uero sanantur quæ iam habitum genuerunt: ueruntamen una cum quadam rationis repugnantia committuntur, & committentes afficiunt poenitentia. Insanabilia uero sunt omnino, quorum habitus & repugnantiam & poenitentiam procul fugat. Prima purgantur in Acheronte. Secunda, si ad prima uergant, puniuntur in Phlegetonte: si ad tertia, in Styge, atq; Cocyto. Tertia affliguntur in Tartaro, ex quo, ut Plato inquit, nunquam egrediuntur. Quo uero pacto alij aliter id exponant, in presentia libentius prætermitto. Affigi uero possunt animæ non tantum per imaginationem infeliciter à demonibus agitatam, sed per aerea quedam corpora, quæ uehiculi & cymbæ nomine designantur. Præmia uero sic Plato distinguit. Animæ quæ iuste & sancte sine philosophia uixerunt, sublimia terræ, qualia supra descripsimus, ascendentes, in tenuissimis spiritalibusq; ibi corporibus habitant. Quæ uero ciuilitate propterea philosophata sunt, cum splendidis cœlestibusq; corporibus cœlum colunt. Sed quæ per exactam philosophiam perfecte purgate sunt, in locum supercœlestem euolant, ubi absq; corporibus omnino, ut Plato hic inquit, totum per tempus uiuunt. Quæ uero id ratione exponant nonnulli, consulto nõ recensebo. Porphyrius certe atq; Iamblichus tradunt animas deo perfectissime restitutas nunquam cadere. Quod quidem congrue respondet oppositis, quæ ex Tartaro nunquam emergere iudicantur. Quod quidem si ita sit, circuitus iam infiniti tollentur: Temporales uero circuitus exhiberi purgationis cuiusdam gratia uidebuntur. Socrates tandem gallum Aesculapio sacrum se debere fatetur, reddiq; diligentissime iubet. Prisci Aesculapio medico Phœbi filio gallum sacrificabat diei solisq; nunciū, id est diuinæ beneficentiæ morborū omnium curatrici, quæ diuinæ prouidentia filia nominatur, diem, id est uitæ lumen debere se fatebantur. Eiusmodi medicum in superioribus perquirere iusserat morborū animi curatorē. Et quasi iam omni dubitationis metusq; morbo liberati sint, gratiam uictimamq; deo referri iubet. Præterea oracula priscorum tradunt, animas remeantes in cœlum, pæana, id est, triumphalem cantilenam canere Phæbo. Reddit ergo deo uotum, ut alacer pæana canens, cœlestem patriam repetat.

PHAEDO, VEL DE ANIMI IM-

MORTALITATE, VEL DE ANIMA, AD LAURENTIUM MEDICEN UIRUM MAGNANIMUM.

ECHECRATES, PHAEDO, APOLLODORVS, SOCRATES, CEBES, SIMMIAS, CRITO, MINISTER VNDECIMVIRORVM.

PSE ne, ô Phædo, affuisti qua die Socrates uenenum bibit in carcere? an ab alio audiuit? PHAE. Equidem, ô Echecrates, affui. ECHEC. Quæ nam sunt ea quæ uir ille antequam moreretur, loquutus est? Et quomodo è uita discessit? Libenter enim audirem. Nam neque ququam Phlasiarum ciuium frequenter proficiscitur nunc Athenas, neque iam diu hospes aliquis inde ad nos accessit, qui certum aliquid ea de re nunciare nobis posset, nisi illum potato ueneno è uita migrasse. De cæteris uero nihil quid referrent, habebant. PHAE. Nec ergo quæ ad iudicium pertinebant, quo pacto tractata fuerint, audiuitis? ECHEC. Audiui mus: hæc enim nobis quidam retulit. Et admirati profecto sumus, quod iam peracto iudicio, diu postea obiisse uideatur. Quid nam in causa fuit, ô Phædo? PHAE. Sorte quadam id Socrati, ô Echecrates, accidit. nam pridie quàm iudicaretur, ornari contigit puppim nauis eius, quam mittunt Athenienses in Delum. ECHEC. Id uero quidnam sibi uult? PHAE. Hæc est illa nauis, ut aiunt Athenienses, in qua Theseus olim bis septem illos secum tulit in Cretam, seruauitq; illos, & ille seruatus est. Vouerat autem, ut fertur, Apollini, si seruarentur, quotannis in Delum spectaculū quoddam mittere. Quod quidem nunc etiam ac semper ex illo tempore singulis ad Deum mittunt annis. Cum igitur spectaculi principium agitur, ex lege interim lustrant urbem, neminemq; eo tempore publicè necant, donec Delum perueniat nauis, rursusq; Athenas reuertatur ex Delo. Id uero nonnunc longo peragitur tempore, quando eos occupant uenti. Initium uero spectaculi est, postquam Apollinis sacerdos nauis illius coronauerit puppim. Id uero, ut modo dicebā, pridie quàm iudicaretur, factum erat. Quamobrem longum tempus Socrates fuit in carcere iudi-

re iudicium inter atq; mortem. ECHEC. Circa uero mortem ipsam, ô Phædo, quænam sunt ab eo dicta, quæ facta, qui ue familiarium aderant? An forte magistratus adesse non permittebant? atq; ita orbatu decessit amicis? PHAE. Permittebant quidem. Ideoque aderant aliqui, & quidem multi. ECHEC. Hæc igitur omnia para te quam planissime nobis referre, nisi quid negocij te impediât. PHAE. Ociosus quidem sum, atque enarrare uobis conabor. Quippe cum meminisse Socratis siue ipse loquar, siue loquentes alios audiam, mihi semper omnium sit dulcissimum. ECHEC. Similiter ô Phædo, hos qui te audituri sunt, affectos habebis. Sed iam pro uiribus diligentissime refer omnia. PHAE. Atqui mira quadam ratione, ô Echecrates, illic præsens affectus eram. Neq; enim misericordia me habebat, ut familiarissimi uiri morti præsentem. Sane beatus uir ille mihi, ô Echecrates, uidebatur, tum animi illius habitum, tum orationem consideranti: adeo intrepide generoseq; migrabat è uita, ut uideretur mihi illum in uitam alteram, non absque diuina sorte migrare, sed illic quoq; beatum fore, si quis unquam alter. Quamobrem neq; admodum commouebatur, ut consentaneum uideretur hominem rei præsentem lugubri commoueri: neq; rursus afficiebar lætitia, quemadmodum solebamus aliàs quum in philosophia uersabamur. Nam sermones quidem eiusmodi erant, sed reuera affectus quidam mirus atque insolita uoluptatis dolorisq; permixtio me inuaserat, considerantem illi paulo post moriendum fore. Et quicumque aderamus, ferme similiter eramus affecti, aliàs quidem ridentes, aliàs uero lachrymantes. Vnus autem præ ceteris Apollodorus: nostri enim uirum, eiusq; morem. ECHEC. Quid ni? PHAE. Ille igitur ita prorsus erat affectus, atq; ego ipse aliq; omnes distractum similiter perturbatione animum habebamus. ECHEC. Sed quinam forte aderant, ô Phædo? PHAE. Ciues quidem & indigenæ aderant, ipse Apollodorus, & Critobulus, paterq; eius Crito: rursus Hermogenes, Epigenes, Æschines, Antisthenes. Aderat & Cresippus Pæaneus, & Menexenus, atque alij quidam indigenæ. Plato autem, ut arbitror, ægrotabat. ECHEC. Sed num aliqui aderant peregrini? PHAE. Aderant & peregrini, Simmias Thebanus, & Cebes, & Phædonides: Megarenses uero Euclides, & Terpsion. ECHEC. Aristippus autem & Cleombrotus nunquid aderant? PHAE. Non. In Ægina enim dicebantur esse. ECHEC. Aderant ne insuper alij? PHAE. Hos ferme quos narraui, interfuisse existimo. ECHEC. Dic uero quales fuerunt sermones? PHAE. Conabor equidem à principio tibi omnia enarrare. Solebamus quotidie diebus superioribus ad Socratem proficisci ego atq; alij, conuenientes mane in illa curia in qua & iudicium factum fuerat. Carceri enim erat proxima. Colloquentes igitur inter nos operiebamur semper illic quoad carcer aperiretur. Aperiebatur enim haud admodum mane. Eo autem aperto, ingrediebamur ad Socratem, & ad plurimum diem cum ipso confabulabamur. Tunc ergo prius solito conuenimus. Pridie namque eius diei quum è carcere egressi essemus, uespere nauem ex Delo audiuissemus rediisse. Itaque ediximus inuicem summo mane nobis fore ad locum solitum redeundum. Cum uero reuersi essemus, exiens nobis obuius ianitor qui nos solebat admittere, expectare iussit, nec prius ingredi quam ab ipso accersiremur. Soluunt enim, inquit, Vnde cimumiri Socratem, illiq; denunciant hodie mortem esse obeundam. Neq; deinde admodum commoratus rediit ad nos. iussitq; intrare. Itaq; introeuntes Socratem quidem inuenimus compedibus paulo ante solutum, Xanthippen uero, nostri mulierem, iuxta sedentem, puerumq; eius manibus tenentem. quæ nos quum uidisset, eiulare cœpit, & qualia mulieres solent exclamare: O Socrates, inquit, nunquam amplius affabuntur te tui familiares, neque tu illos. At Socrates Critonem intuitus, O Crito, inquit, deducat quis hanc domum. Et illam quidem reduxerunt quidam Critonis domestici, uociferantem atque plangentem. Socrates autem sedens in lectica, contraxit ad se crus, manu que perfricuit, atque inter fricandum sic inquit: Quàm mira uidetur, ô uiri, hæc res esse quam nominant homines uoluptatem, quamq; miro naturaliter se habet modo ad dolorem ipsum, qui eius contrarius esse uidetur. quippe cum simul homini adesse nolint. Attamen si quis profectur capitiq; alterum, semper ferme alterum quoq; accipere cogitur, quasi ex eodem uertice sint ambo connexa. Arbitror equidem Æsopum, si hæc animaduertisset, fabulam fuisse facturum: uidelicet Deum ipsum cum ipsa inter se pugnantia uellet conciliare, neq; id facere posset, in unum saltem eorū apices cōiunxisse, propterea q; cuicumq; adesse alterum

alterum, eidem mox alterum quoque adesse. quod quidem mihi accidit in praesentia. Si quidem modo crus propter uincula afficiebatur dolore, sed huic succedere uoluptas iam uidetur. Ad haec Cebes, Per Iouem, inquit, o Socrates, opportune id mihi in memoriam reuocasti. Cum enim poemata composueris, sermones intendens Aesopi scripto in Apollinem prooemio, tum alij multi me interrogauerunt, tum Euenus paulo ante, quoniam consilio postquam in carcerem deuenisti, ea feceris, quae prius feceras nunquam. Si igitur tibi curae est ut habeam quid respondeam Eueno, quando iterum ex me quaesierit, quod certo scio facturum, dic quaeso, quid ei sit respondendum. Vera, inquit, o Cebes, responde, me id effecisse, non ut uel ipsi gratificarer, uel cum ipsius carminibus decertarem: sciebam enim facile id non esse: uerum ut insomnia quaedam experirer me simul expians, num forte haec sit ea musica quam saepius iam exercere me iubent. Nam frequenter superiori tempore insomnia idem, licet alia atque alia forma sese mihi offerens, eadem semper ita praecipit. Fac o Socrates, musicam, atque exerce. Ego igitur quod in superiori tempore faciebam, hoc mihi praecipit arbitrabar: & quemadmodum currentes adhortari solemus, sic quod ipse antea faciebam, ad idem me insomnia cohortari putabam, quasi philosophia maxima musica foret. Postquam uero facto iam de me iudicio, mori me interim dei festiuitas inhiberet, censui oportere, si forte insomnia toties iubeat popularem hanc musicam exercere, non negligere eius praecipit. Tutius enim fore arbitratus sum, antequam e uita migrarem, expiare animum, atque ut monet insomnia, poemata facere. Quamobrem primo equidem cecini deum ipsum, cuius tunc sacra celebrabantur: atque post deum iudicans oportere eum qui poeta futurus sit, non sermones, sed fabulas facere, me uero non esse fabulatorem, nonnullas ex fabulis Aesopi quas sciebam, magisque in promptu habebam, ut in quamque prius incidi, modulatus sum. Haec igitur o Cebes, refer Eueno, & ualere iube. Atque consule, ut si probe sapit, me sequatur. Migro enim hinc hodie. Sic enim Athenienses iubent. Tunc Simmias, Quale id est, inquit, o Socrates, quod Eueno mandas? Saepo equidem cum illo fui, & quantum de illo sentio, nullo pene modo libens ille tibi parebit. Quid uero, inquit, nonne philosophus est Euenus? Mihi quidem uidetur, inquit Simmias. Volet igitur & Euenus, & omnis quicumque huius rei digne est particeps. Non tamen forte sibi uim inferet. Non enim fas esse aiunt. Et simul haec dicens, crura electica demisit in terram. Atque ita sedens, deinceps reliqua disputauit. Quaesiuit igitur ab eo Cebes, quoniam id modo ais, o Socrates? fas quidem non esse seipsum uiolare, philosophum tamen optare morientem sequi? Quid o Cebes, inquit, nonne tu Simmiasque talia quaedam audiuisti a Philolao, quo familiariter utebamini? Manifesti quidem, inquit Cebes, nihil o Socrates. Atqui ego quoque de his rebus, inquit Socrates, ex auditu loquor. Quae igitur forte ipse audiui, referre uobis nulla inuidia prohibebit. Etenim forte maxime decet illi migraturum considerare atque effingere qualis fore putanda sit haec ipsa migratio, quid enim aliud usque ad solis occasum quis faciat? Quam ob causam, inquit Cebes, o Socrates, nefas esse aiunt sibi manus inferre? Iam enim quod modo quarebas, ego a Philolao audiui, quum apud nos uersaretur, & ab alijs insuper nonnullis, non decere id facere: apertum tamen hac de re quicquam nihil ab aliquo unquam audiui. Sed attentione opus est, inquit. Nam & si audiueris, mirum tamen forte uideri possit, si hoc solum ex alijs omnibus simplex sit, nec accadat unquam homini quemadmodum caetera, quando & quibusdam melius mori quam uiuere. Itaque mirum tibi forte uidebitur, si his quibus praestat mori, non liceat sibi met prodesse, sed alium oporteat expectare qui prosit. Tunc Cebes subridens, Pro Iupiter, inquit, Thebanorum more. Atqui uideri quidem, inquit Socrates, potest id sic absurdum. Fortasse etiam quandam habet rationem. Profecto sermo ille qui de his arcanis habetur, in quadam custodia esse homines, neque decere quenquam ex hac seipsum soluere, neque auferre, magnus quidem mihi uidetur, neque cognitu facilis. Veruntamen id mihi o Cebes, recte apparet dictum, deos quidem curam habere nostri, nos uero homines unam quandam ex possessionibus esse deorum. An non ita tibi uidetur? Mihi quidem, inquit Cebes. Nonne igitur, inquit, & tu si quod ex mancipijs tuis seipsum perimeret, quum tu nullo modo id permisisses, irascereris utique illi? Et si potestatem haberes, poena quadam afficereris? Omnino, inquit. Forte igitur hac ratione haud praeter rationem est, non prius de-

certe seipsum interficere quàm deus necessitatem aliquam imposuerit, qualem nobis imposuit in praesentia. Consentaneum id quidem apparet, inquit Cebes. Quod uero dicebas modo, philosophos per facile uelle mori, absurdum o Socrates, uide esse, si quidem quod nunc diximus, rationem habet, deum uidelicet nostrum esse curatorem. Nos uero in rebus eius positos esse. Nullam enim id rationem habet, prudentissimos uidelicet homines non aegre ferre ab ea cura se amoueri, quam sibi praestant dii optimi omnium rerum gubernatores. Nunquam enim putaret uir prudens ipsum se melius esse curaturum, si liber euaferit: sed demens aliquis forsitan id putaret, fugiendum scilicet esse à domino, neque cogitare non esse id quod bonum est fugiendum, sed in eo maxime permanendum. Ideoque absque ratione fugeret. Qui uero mentem habet, semper apud eum qui sit melior esse cupit. Atque ita o Socrates, contra omnino conueniens esse uidetur, quam quod paulo ante dicebatur, Sapientes quidem decere grauius mortem ferre, Insipientes uero libenter. Socrates igitur cum haec audisset, delectari uisus est argutia Cebetis. Conuersusque ad nos, Semper, inquit, hic Cebes rationes quasdam perscrutatur, neque admodum facile quod cuiuis dixerit, uult admittere. Tunc Simmias, Mihi quoque, inquit, non nihil uidetur Cebes dicere. Quo enim consilio sapientes uiri eos qui meliores reuera quam ipsi sunt, fugiant, illisque carere facile patiantur? Atqui mihi uidetur Cebes sermonem in te intendere, quod tam facile et nos relinquant, & deos, ut tu ipse fateris, principes bonos. Iusta dicitis, inquit Socrates. Arbitror enim uos dicere me ipsum tanquam in iudicio oportere purgare. Et maxime quidem, inquit Simmias. Age uero, inquit. Conabor nunc apud uos accuratius quam nuper apud Atheniensium iudices fecerim, me defendere. Equidem o Simmia atque Cebes, nisi me migraturum putarem, primum quidem ad deos alios sapientes & bonos, deinde ad homines defunctos his qui hic sunt meliores, iniusta agerem, non moleste ferens mortem. Nunc certum habetote, sperare me ad bonos uiros iturum, sed hoc quidem haud omnino asseuerarem. Quod uero ad deos dominos ualde bonos iturus sim, certum habetote si quid aliud eiusmodi & hoc utique me affirmaturum. Propterea haud similiter mortem moleste fero: sed bono animo sum, speroque superesse aliquid his qui defuncti sunt, atque ut iam diu dicitur, multo melius bonis fore quam malis. Quidnam o Socrates, cogitas, inquit Simmias? Nunquid ipse cum isthac sententia hinc abire? An nos quoque participes eius relinquere? Nempe commune nobis quoque id bonum arbitror esse debere. Praeterea ita demum te apud nos purgaueris, si quae dicis, nobis etiam persuaseris. Dabo equidem operam, inquit. Sed Critonem prius auscultemus. Videtur enim mihi iam dudum non nihil significare uelle. Quidnam putas aliud o Socrates, inquit Crito, quam quod iam dudum mihi dicit is qui tibi uenenum est daturus? iubet enim te moneri ut quam parcissime loquaris, dicens eos qui dis sputant, nimium incallescere, nihil uero tale bibituris uenenum conuenire. Alioquin eos qui id fecerint, cogi interdum bis, quandoque ter uenenum bibere. Mitte ipsum, inquit. Tantum id quod officij eius est paret, tanquam bis, & si oportuerit ter praebiturus. Et antea quidem, inquit Crito, ferme id responsurum sciebam. Sed ille me iam dudum stimulat. Mitte ipsum, inquit. Ego uero o iudices, rationem uobis iam reddere uolo, ob quam mihi uideatur uir qui per omnem uitam incubuerit philosophiae, merito magna cum fiducia imminentem expectare mortem, atque bona spe esse, se ibi postquam hinc migrauerit, maxima bona reportaturum. Quemadmodum igitur id ita se habeat o Simmia atque Cebes, conabor equidem aperire. Quicumque philosophiam recte aliquando attigerunt, nimirum uidentur latuisse ceteros homines, quod nihil aliud ipsi commentarentur quam mori, atque esse se mortuos. Quod si id uerum est, per absurdum foret, si cum nihil praeter hoc aliud per omnem uitam studuerint, hoc ipso adueniente quod iam diu agitabant exercebantque, grauius ferret. Hinc Simmias arridens, Per louem, inquit, o Socrates, mihi quidem haud multum ridere cupienti risum expressisti. Nam multos arbitror fore qui si id audierint, aptissime in philosophos dictum putent, nostrosque homines consensuros & ualde quidem, philosophos reuera mori, nec tamen ignorare quam digni sint morte. Fortè id recte o Simmia, inquit, dicerent, praeterquam quod non ignorare addunt. Latuit sane eos, qua ratione ueri philosophi & mori studeant, & morte sint digni. Sed iam relinquamus illos, nobisque ipsis loquamur. Putamus ne aliquid esse mortem? Aliquid certe, inquit Simmias. Nunquid aliud, inquit, quam animae à corpore solutionem? Esseque id mortuum esse, scilicet solutum ab anima cor-

pus per se seorsum esse? Seorsum quoque à corpore animam solutam ipsam per seipsam existere? Nunquid mors præter hoc aliud est? Nihil aliud, inquit Simmias. Considera, inquit, bone uir, num tibi idem quoque & mihi uideatur. In his enim uos arbitror planius que perquirimus, inuenturos. Videtur ne tibi philosophi officium esse sectari eas que appellantur uoluptates, quales sunt epularum atque poculorum? Minime quidem o Socrates, inquit. Sed nunquid uenereorum? Nullo modo, inquit. Quid reliquum corporis cultum, an multifacere philosophus tibi uidetur? ut habere uestes egregias, calceosque & alia que circa corpus sunt ornamenta, utrum multifacere tibi uidetur, an nihil pendere, nisi quatenus magna cogat necessitas illis uti? Mihi quidem uidetur uerus philosophus hæc omnia floccipendere, inquit Simmias. An non tibi uidetur, inquit, eiusmodi studium haud ad corpus quidem declinare, sed quantum fieri potest ab illo discedere atque ad animum se conuertere? Mihi quidem, inquit Simmias. Nonne igitur in eiusmodi rebus primum manifeste apparet philosophus præter cæteros homines animum que maxime potest à commercio corporis segregare? Apparet, inquit. Putant uero plerique o Simmia, eum hominem cui nihil talium dulce sit, neque illis fruatur, reuera uiuere existimandum non esse, sed penè mortuum, cum uoluptates corporis non percipiat. Verissima narras, inquit. Quid autem circa sapientiam ipsius acquisitionem? inquit Socrates. Vtrum impedimento est corpus, si quis ipsum socium ad inuestigandum assumpserit, necne? Quale utique tale aliquid dico. Habentne uisus & auditus ueritatem in hominibus aliquam? An talia quædam ipsi quoque poetæ semper canunt, nihil nos audire, nihil uidere syncerum? Atqui si in corporis sensus synceri certique non sunt, neque etiam alij: quippe cum cæteri omnes his quodammodo deteriores sint. An non tibi uidentur? Prorsus, inquit. Quando igitur animo ueritatem attingit? inquit. Quando enim aliquid cum corpore tentat inuestigare, proculdubio decipitur à corpore. Vere loqueris, inquit. An non sicubi proprie in ipsa ratiocinatione fit sibi aliquid eorum que uere sunt manifestum? Ita est, inquit. Ratiocinatur autem tunc optime, quando horum nihil eum perturbat, neque auditus, neque uisus, neque dolor, neque uoluptas: sed quam maxime seipsum in se recipiens, deserit corpus, neque quicquam quoad fieri potest cum illo comunicans, neque attingens, ipsum quod uere est, affectat. Est ita, inquit. Nonne, inquit Simmias, & in hoc philosophi animus maxime contemnit corpus, ab eoque aufugit, queritque secundum seipsum uiuere? Apparet, inquit. Quid uero hæc o Simmia? inquit. Dicimusne iustum ipsum esse aliquid, an nihil? Aliquid per louem, inquit. Rursus ipsum pulchrum ipsumque bonum aliquid esse? Quid nisi? Num aliquando horum aliquid oculis percepisti? Nunquam. An alio quodam sensu corporis attigisti? Loquor autem de omnibus, ueluti de ipsa magnitudine, de sanitate, de robore ipso, ac summam de cæterorum omnium essentia, id est, quod unumquodque sit, nunquid per corpus quod in his uerissimum est, perspicitur? An ita se res habet? Quicumque nostrum maxime & syncerissime cogitare mente se comparat ipsum quod aggreditur cogitandum, hic proxime ad cognitionem ipsius accedit? Prorsus. Nonne igitur ille purissime faceret, quicumque ipsa mentis excogitatione quam maxime se ad unumquodque conferret, neque uisum in excogitando adhibens, neque sensum prorsus ullum ratiocinationi coniungens: sed ipsa secundum seipsam mentis excogitatione sincera utens, ipsum per se quodlibet syncerum existens studeret uenari, ab oculis, ab auribus, & ut summam dicam, à toto corpore liber, utpote perturbante animum, neque permittente ueritatem, sapientiamque assequi, si quando in communionem recipiatur? An non hic erit o Simmia, si quis unquam alius ipsius quod uere est compos? Mirifice uero loqueris o Socrates, inquit Simmias. Nonne igitur, inquit, ex his omnibus necessario sequitur, opinionem eiusmodi legitimis philosophis usque adeo constare debere, ut ad se inuicem ita loquantur? Necessaria iam ratione concluditur nos quadam rationis ipsius uia ad id considerando perducere, uidelicet donec corpus habemus, animusque noster tanto malo erit admixtus, nunquam nos id quod desideramus, uere ad uotum consecuturos. Impedimenta enim penè innumerabilia corpus præbet, propter necessariam eius alimoniam. Præter ea morbi nobis hinc incidentes, inuestigationem ueritatis impediunt: amoribus, cupiditatibus, timoribus, multiplicibusque imaginibus multis denique nugis nos implet, ut uerissime dicatur nihil pensi unquam ac ueri nobis afferre. Nam ad bella, ad seditiones, ad pugnas nihil aliud quam corpus multiplexque eius cupiditas impellit. Omnia enim pecunia

Corpus impedimento esse philosophanti
Quod sensus non capiunt quicquam syncere

rum gratia fiunt. Pecunias autem quærere cogimur, corporis gratia, usui eius inseruien-
 tes. Atque ita fit ut propter hæc omnia à philosophiæ studijs abstrahamur. Extremum uero
 omnium est, quòd siquid ab ipso oçij nobis cõtingat, nosq; ad considerandũ aliquid con-
 feramus, inuestigantibus nobis rursus ubiq; sese opponens, tum uultu quodam pertur-
 bat animum, & quasi percutiens reddit attonitũ, adeo ut hoc obstaculo impediti, uerum
 perspicere nequeamus. Cæterum nobis reuera demonstratum est, siquando optamus pu-
 re aliquid intelligere, recedere à corpore oportere, atq; ipso animo res ipsas considerare.
 Atq; tunc, ut apparet, compotes euademus eius quod affectamus, cuiusue amatores pro-
 fitemur nos esse, scilicet sapientiæ, cum uidelicet mortui fuerimus, quemadmodum signi-
 ficat ratio: dum autem uiuemus, nequaquam. Nempe si nihil cum corpore pure discerni
 potest, è duobus alterum: aut nullo modo possumus scientiam consequi, aut post mor-
 tem. Tunc enim animus ipse per seipsum erit seorsum à corpore, prius uero nequaquam.
 Atque dum uiuimus, ita ut uidetur, proxime ad scientiam accedemus, si quamminimum
 cum corpore cõmerciũ habuerimus, neq; quicquam cum illo communicauerimus, ni-
 si quantum summa cogat necessitas: neq; huius natura replebimur, sed ab eius contagio-
 ne cauebimus, quoad deus ipse nos soluat: atq; ita puri, & à corporis infania liberati, ut
 consentaneum est, cum talibus erimus, cognoscemusq; per nos ipsos syncerum quodli-
 bet, id est forsitan ipsum uerum. Nam impuro quidem purum attingere nefas est. Talia
 equidem o Simmia, iudico necessarium esse omnes discendi cupidos loqui inuicem, atq;
 opinari. An non tibi uidetur? Et maxime quidem, inquit Simmias, omnium o Socra-
 tes. Si hæc igitur, inquit, uera sunt, o amice, magna spes est eunti illuc quò nunc ego
 proficiscor, sicubi & ibi sufficienter eius rei se compotẽ fieri, cuius gratia tantum nos ne-
 gocium in superiori uita suscepimus. Hanc ergo migrationem in præsentia mihi in iun-
 ctam, bona spe suscipio, similiterq; quiuis alius, qui modo putauit præparatam sibi men-
 tem tanquam purificatam. Ita prorsus, inquit Simmias. Purificatio uero, inquit, non
 ne in hoc consistit quod iamdudum dicebamus, uidelicet ut quammaxime possumus, se-
 iungamus à corpore animum: hoc est & in præsentia tempore, & in futuro à corpore tan-
 quam à uinculis resolutum. Maxime quidem, inquit. Nonne igitur hæc mors appel-
 latur solutio animæ, separatio à corpore? Prorsus. Soluere uero ipsum quẽadmodũ
 confitemur, omni tempore maxime ac soli student qui recte philosophantur. Atq; hæc
 ipsa philosophorum meditatio est, animum à corpore soluere atq; separare. Nonne ita?
 Ita uidetur, inquit Simmias. Quamobrem, ut in principio dicebam, ridiculum fo-
 ret, si uir qui se in uita sic comparauit, ut quamproxime ad mortem accederet, ea deinde
 adueniente, perturbaretur. Nonne ridiculum? Quid ni, inquit Simmias. Reuera igitur,
 inquit, recte philosophantes mortem cõmentantur, atq; ab ea minime omniũ perter-
 rentur. Ita uero cõsidera. Cum enim corpus quidem ubiq; aspernẽtur, animũ uero ipsum
 cupiant secundum seipsum habere, nonne summa esset absurditas, si tunc quando id eue-
 nit, expauescant, molesteq; ferant, neq; libenter illuc proficiscantur, quò quum peruene-
 rint, spes est eo quidem quod amabant in uita, potiri, amabant autem sapientiam: eo au-
 tem cuius commercium moleste ferebant liberari? An uero amatis & mulieribus & filijs
 defunctis, multi iam sponte uoluerunt ad inferos proficisci, sperantes eos ibi uisere, cum
 eisq; uersari quos amauerant? Sapientiæ autem uerus amator uehementer in hanc ipsam
 spem adductus, non aliter eam pro dignitate ulla se comparaturum quàm si moriatur, im-
 minentem mortem ægre feret, an non libenter hinc illuc emigrabit? Arbitrari quidem o
 amice oportet, si uere philosophus sit, magnopere apud ipsum hanc opinionem ualere,
 ut non alibi puram sapientiam posse assequi speret, quàm in futura post mortem uita. Si
 autem hoc ita se habet, nonne quemadmodum modo dicebam, præter rationem foret o-
 mnino, si mortem uir eiusmodi formidaret? Per Iouem, inquit Simmias, contra ratio-
 nem. Sufficiens ergo cõiectura erit, inquit, si quem uideris moleste mortem ferre, eum
 non esse philosophum, sed φιλοσώματον quendam, id est corporis amatorẽ, atq; eundem
 fermè φιλοχρήματος, & φιλότιμον, id est pecuniarum honorumq; cupidum, ac talem, ut al-
 terum horum affectet, aut utrumq;. Omnino ita est ut ais, inquit Simmias. Proinde
 quæ o Simmia, fortitudo nominatur, an non uiris eiusmodi maxime conuenit? Maxi-
 me. Nonne & temperantia, cuius pleriq; aiunt officium esse, nequaquam prosternere

se libidinibus, sed parvipendere illas, modestiamque seruire, his duntaxat convenit, qui corpus despiciunt maxime, atque in philosophia uiuunt. Necessesse est. Si enim considerare uelis fortitudinem temperantiamque aliorum, tibi perabsurda uidebitur. Quanam o Socrates ratione? Scis utique ceteros omnes mortem unum ex maximis malis existimare.

Et maxime quidem. Nonne igitur maiorum metu malorum, quicumque inter eos fortes sunt, sustinent mortem quando sustinent? Hoc pacto. Metuendo igitur, atque metu fortes ita sunt omnes praeter philosophos: & si absurdum est metu uel timiditate aliquem esse fortem. Nimum certe, inquit Simmias. Quid autem, qui inter eos moderati dicuntur, inquit, nonne simili quodam pacto affecti sunt, intemperantia uidelicet quadam temperati: quanquam impossibile id esse dicimus, ueruntamen illis euenit affectio quaedam huic similis, in isthac eorum fatua temperantia. Timentes enim ne alijs careant uoluptatibus, easque appetentes, a ceteris abstinent, ab alijs superati: & si uocant intemperantiam a uoluptatibus superari, ueruntamen accidit eis, ut superati a uoluptatibus, alias superent uoluptates. Iam uero id illi simile est quod modo dicebat, scilicet quodam modo per intemperantiam fieri temperatos. Simile quidem, inquit Simmias. Animaduertendum est o beate Simmia, inquit, ne haec haudquaquam recta sit ad uirtutem uia, uoluptates uidelicet uoluptatibus, dolores doloribus, & metum metu, & maius minori tanquam nummos commutare: sed ille duntaxat rectus sit nummus, cuius gratia haec omnia oporteat commutari, atque uenundari, scilicet sapientia, prudentia, pro qua, & cum qua omnia empta ac uendita reuera sit & fortitudo, & temperantia, & iustitia, ac summam uera uirtus, cum sapientia siue prudentia, et accedentibus, & recedentibus uoluptatibus, & timoribus, ceterisque generis eiusdem. Sin autem a sapientia segregata inuicem commutatur, adumbratio quaedam sit eiusmodi uirtus ac reuera seruilis, nihil fani uerique possidens: uirtutis autem ueritas in horum omnium purificatione reuera consistat: & temperantia, & iustitia, & fortitudo, & sapientia ipsa sit purificatio quaedam. Quamobrem hi qui mysteria nobis constituerunt, minime contemnendi uidentur, sed reuera iam dudum occulte nos admonere, quicumque non expiatus, neque initiatus migrabit ad inferos, eum iacere in luto: quicumque uero purgatus atque initiatus illuc accesserit, cum dijs habitare. Sunt enim quemadmodum dicunt, thyrsigeri quidem multi, Bacchi uero pauci. Hi uero, ut equidem opinor, non alij sunt quam qui recte philosophati sunt: quorum quidem in numero esse me, neque inferiorem quidem omni studio pro uiribus conatus sum. An uero recte contemderim, aliquid ue profecerim, cum illuc peruenerimus, certo sciemus, si deus uoluerit, paulo post, ut mihi uideatur. Haec igitur mea excusatio est, o Simmia & o Cebes, quam uidelicet ob causam cum uos eosque qui hic sunt, dominos relinquam, merito non aegre feram, neque perturber. Spero enim me & illic non minus quam hic bonos dominos amicosque inuenturum. Multi uero id minime credunt. Si igitur defensio mea uobis magis quam Atheniensibus iudicibus persuasit, bene se res habet. Cum haec Socrates dixisset, suscipiens sermonem Cebes, sic inquit: Cetera quidem o Socrates, recte dicta uidentur. Quantum uero ad ipsam animam spectat, ualde ambigunt homines, ne anima a corpore separata nusquam sit ulterius, sed ipsa die qua homo mortem obierit, intereat, statimque seiuncta a corpore dissoluatur, atque exhalans quasi uentus aut fumus, dissipetur atque euanescat, neque usquam ulterius omnino sit aliquid. Profecto si esset alicubi collecta in semetipsam, & ab his malis quae tu modo narrabas liberata, multa nimirum bonaque spes esset, o Socrates, uera quae dicebas fore. Ceterum ad id fortasse persuasione fideque non parua opus est, ut credatur superesse animam post interitum hominis, atque aliquam uim intelligentiamque habere. Vera o Cebes loqueris, inquit Socrates. Verum quid agendum censeres: an forte de his ipsis confabulandum, utrum ita fore, an aliter probabile sit? Libenter equidem, inquit Cebes, audirem de his rebus quid sentias. Neminem arbitror, inquit, haec audientem, ne si comœdus quidem sit, esse dictum nugari nunc me, ac de quibus minime oporteat uerba facere. Si ergo placet, oportetque considerare, id hoc pacto consideremus, utrum uidelicet apud inferos sint mortuorum animae necne. Vetus quidem hic extat sermo, cuius memores sumus, abire quidem illuc animas defunctorum, rursusque huc reuerti, fierique ex mortuis. Atqui si hoc uerum est, ut ex mortuis iterum uiuentes fiant, essent animae illic nostrae. Neque enim rursus fierent, si alicubi non essent. Atque haec sufficiens coniectura est

Proponitur
discutiendum
an anima
hominis sit
post obitum

est, ita esse, si reuera constet haud aliunde uiuentes fieri quam ex mortuis. At uero nisi id sit, alia opus erit ratione. Omnino, inquit Cebes. Neque uero id in hominibus solum, inquit, si planius intelligere uis, consideres, sed in animalibus omnibus, & plantis, atque, ut summam dicam, in omnibus quae gignunt, in his, inquam, omnibus consideremus nunquid omnia sic fiant, neque aliunde quam ex contrariis contraria, quibuscunque tale aliquid contingit, quemadmodum pulchrum turpi quodammodo contrarium est, & iustum iniusto, aliaque eiusmodi quamplurima uidemus. Ergo utrum necessarium sit, cuiuscunque aliquid est contrarium, nullo modo aliunde id quam ex suo contrario fieri? Veluti quando quid maius efficit, necesse est ex eo quod ante fuerat minus, postea maius euadere. Ita est, inquit Cebes. Nonne et si minus aliquid fiat, ex eo quod ante maius erat, postea fiet minus? Sic omnino, inquit Cebes. Quinetiam ex robustiori debilius, ex tardiori uelocius? Prorsus. Quid uero? Si quid euadat deterius, nonne ex meliori? Et si iustius, ex iniustiori?

Quid nunc? In omnibus igitur satis id exploratum habemus, omnia ita fieri, contraria uidelicet ex contrariis. Prorsus, inquit Cebes. Quid rursus, inquit? Estne medium aliquid inter contraria duo? Duae uidelicet inter illa generationes, siue progressiones ab altero quidem in alterum, atque in alterum uicissim ab altero? Sane inter maius atque minus medium obtinet incrementum, & decrementum, dicimusque id quidem crescere, illud uero decretere. Ita, inquit Cebes. Nonne similiter discerni uicissim, atque confundi, frigescere, & incallescere, omniaque eodem pacto? Et si nomina nobis desunt alicubi, ubique tamen ita necesse est fieri, uidelicet omnia ex contrariis inuicem, generationemque esse utriusque uicissim in alterum? Omnino quidem, inquit. Quid uero? ei quod est uiuere, est ne aliquid contrarium? Quemadmodum ei quod uigilare est, dormire contrarium?

Sic est omnino, inquit Cebes. Quidnam? Mori. An non ex se inuicem haec fiunt? si quidem contraria sunt. Cumque duo sint, duae quoque inter haec generationes mutuae siue progressiones? Nihil prohibet. Alteram quidem coniugationem eorum quae modo dicebam, ego tibi dicam, tam ipsam quam generationes eorum. Tu uero mihi aperies alteram. Dico autem illud quidem dormire, illud autem euigilare, atque ex somno uigiliam fieri, & ex uigilia somnum: horumque generationes hanc quidem conuiuere, illam uero expergisci. Satisfeci tibi necne? Satisfecisti certe, inquit Cebes. Dic tu mihi quoque similiter de uita atque morte. An non contrarium uiuere dicis esse atque mori? Equidem.

Et ex se inuicem fieri? Ita. Ergo ex uiuente quidnam fiet? Mortuum. Quid autem ex mortuo? Necesse est confiteri uiuens. Igitur ex mortuis o Cebes, uiuentia fiunt atque uiuentes. Apparet. Sunt igitur apud inferos animae nostra. Videtur.

Nonne ergo & generationum quae circa haec sunt, altera quidem manifesta est? Mori enim manifestum est. nonne? Ita prorsus. Quidnam igitur faciemus? Non reddemus uicissim generationi huic contrariam, sed hac in re duntaxat mancam dicemus naturam esse? An uero necesse est reddere ei quod mori est contrariam quandam generationem? Omnino. Quam uero istam? Reuiuiscere. Nonne igitur si reuiuiscencia est, progressio quaedam haec est ex mortuis ad uiuentes? Est utique. Conuenit ergo nobis hac insuper ratione, uiuentes ex mortuis fieri nihilominus quam mortuos ex uiuentibus. Quod cum ita sit, sufficientem coniecturam hinc haberi animas mortuorum necessario alicubi esse, unde iterum reuertantur. Videtur mihi o Socrates hoc ex his quae concessa sunt, necessario sequi. Animaduerte ergo, inquit, o Cebes, haud ab re nos haec, ut arbitror, concessisse. Nisi enim continue altera uicissim alteris redderent quasi quodam circulo remeantia, sed directa quaedam progressio foret duntaxat ex altero in eius oppositum, neque rursus reflecterentur in alterum, facerentque regressum, omnia tandem, mihi crede, eandem subirent figuram atque passionem, fierique cessarent. Quoniam id pacto dicis, inquit Cebes? Haudquaquam intellectu difficile est, inquit, quod loquor. Perinde enim ac si in somnum caderetur quidem, ab eo uero in uigiliam nunquam resurgeretur, minime te latet omnia tandem eodem deuentura, ut Endymion ridicula quaedam fabula uideatur, neque appareat usquam, tum cetera quoque uniuersa somno similiter opprimantur. Proinde si confunderentur quidem omnia, nunquam uero discernerentur, Anaxagorae illud repente contingeret, uniuersa uidelicet esse simul. Eadem ratione o amice Cebes, si quaecunque uitam acceperint, moriantur, mortua uero cum fuerint, mortua relinquuntur, neque

iterum reuiuiscant, an non necessarium est omnino, cuncta demum interiisse, nihilque uiuere: Nam si ex alijs quidem uiuentia fierent, postea uero perirent, quid obstaret quo minus in interitum cuncta consumerentur? Nihil prorsus o Socrates, inquit Cebes, sed mihi omnino uera loqui uideris. Est certe o Cebes, inquit, maxime omnium ita ut mihi uideatur: neque nos hac ipsa quasi decepti confessi sumus, sed reuera reuiuiscencia est, atque ex mortuis uiuentes fiunt, mortuorumque supersunt animae. Atque bonis quidem melius est, malis uero peius. Atqui & secundum illud o Socrates, inquit Cebes, quod frequenter usurpare soles, si modo uerum est, disciplinam uidelicet nostram nihil esse aliud quam reminiscenciam: & secundum hoc inquam, necesse est nos in superiori quodam tempore, ea quorum nunc reminiscimur, didicisse. Id uero fieri non posset, nisi prius anima nostra fuisset alicubi quam in hanc humanam speciem deueniret. Quamobrem & hac ratione immortale quiddam anima uidetur esse. At quales huius rei demonstrationes, inquit Simmias, habes o Cebes? Commemora nobis eas, non enim satis in praesentia memini. Vna quidem ratio est pulcherrima, inquit Cebes, quod interrogati homines si quis eos recte interroget, ipsi omnia quemadmodum sunt respondent. Atqui nunquam id facere possent, nisi in esset ipsis scientia rectaque ratio. Deinde si quis eos ad geometricas figuras descriptionesque, uel simile aliquid conuerterit, ibi manifeste conperiet id ita se habere. Si haec o Simmia ratio, inquit Socrates, tibi non satisfacit, attende an sic tibi consideranti idem quod nobis uideatur. Diffidis enim eam quam disciplinam uocant, reminiscenciam esse posse. Haud equidem diffido, inquit Simmias. Veruntamen id expedit mihi discere de quo sermo est, scilicet reminisci. Ac ferme ex his quae Cebes coepit dicere, iam recordor & credo. Nihilominus tamen & a te o Socrates, qua ratione id modo probare ipse aggrediebaris, perlibenter audirem. Hac equidem ratione, inquit Socrates, confitemur sane quodammodo, si quis alicuius reminiscatur, oportere ipsum prius aliquando id sciuisse. Prorsus, inquit Simmias. Nunquid ergo & hoc confitemur, inquit, quoties scientia hoc modo prouenit, reminiscenciam eam esse? Dico autem hoc pacto. Siquis aliud quiddam uiderit uel audierit, uel alio perceperit sensu, neque solum id ipsum cognoscat, uerum etiam cognoscat aliud quiddam, cuius non una eademque, sed alia scientia sit, nonne merito dicemus huc eius rei reminisci, in cuius peruenerit notionem? Quoniam pacto id dicis, inquit Simmias? Hoc, inquit Socrates. Alia quodammodo hominis scientia est, alia lyrae. Quid ni, inquit Simmias. An ignoras hoc amantibus euenire, cum lyram aut uestem, aut quid aliud ex his aspiciant quibus uti eorum amatae consueuerunt. Nam & agnoscunt lyram, & simul mente formam recolunt puellae cuius erat lyra. Hoc uero est reminisci. Ceu si quis cum Simmiam uiderit saepe, Cebetis recordetur, & caetera eiusdem generis infinita. Infinita per Iouem, inquit Simmias. An non igitur, inquit, tale quiddam recordatio quaedam est? Maxime uero si id nobis in illis contingat rebus, quas longitudine temporis, & negligentia obliuioni iam tradiderimus? Ita certe, inquit Simmias. Quid uero, inquit Socrates. Contingit ne, ut qui equum pictum uiderit, pictamque lyram, reminiscatur hominis? Atque cum pictum aspexerit Simmiam, ueniat illi in mentem & Cebes? Sic utique, inquit. Nonne euenit etiam, ut qui Simmiam inspexerit pictum, ipsius quoque Simmiae recordetur?

Euenit certe. An non secundum haec omnia contingit, tum a similibus, tum a dissimilibus reminiscenciam prouenire? Contingit. Verum quoties a similibus quispiam reminiscitur, an non necesse est id insuper intelligere, utrum deficiat hoc secundum similitudinem, necne, ab illo cuius repetita memoria est? Necesse est. Attende sane, nunquid haec ita se habeant, dicimus aliquid esse aequale: non dico lignum ligno, neque lapidem lapidi, neque aliud eiusmodi quicquam, sed praeter haec omnia aliud quiddam aequale ipsum dicimus ne aliquid esse, an nihil? Dicimus per Iouem, & quidem mirifice. An scimus & ipsum quod est aequale? Omnino quidem. Vndenam scientiam eius accepimus? An non ex his quae modo diximus, uidelicet conspicati uel ligna, uel saxa, uel alia quaedam aequalia, ex his illud excogitauimus, quod aliud est quam haec? An non aliud quiddam apparet? Considera uero & hoc pacto. Nonne saxa, uel ligna aequalia dum eadem sunt, alias aequalia, alias inaequalia nobis apparent? Penitus. Quid autem ipsa aequalia? possunt inaequalia tibi uideri: uel aequalitas, inaequalitas? Nunquam o Socrates. Quamobrem non idem sunt haec aequalia atque ipsum aequale. Nullo modo idem mihi apparent o So

crates

Ostenditur
nostra scien-
tia esse remi-
niscencia

Quid remi-
niscencia
Quo pacto
fiat remi-
niscencia

erates. Veruntamen ab his æqualibus quæ alia sunt quæ ipsum illud æquale, ipsius simul excogitasti scientiam atque percepisti. Verissima loqueris. An non siue simile ipsum sit, siue dissimile? Omnino. Nihil sane refert, quatenus enim aliud conspicatus, ex hac ipsa perspectione aliud intellexeris, siue simile, siue dissimile, necesse est hinc reminiscen-
 tiam prouenire. Et maxime quidem. Quid uero ad id? An sic nos habemus circa quæ sunt in his quæ modo dicebamus æqualia, lignis, faxisque & alijs? Videntur ne ita æqualia hæc esse, ut ipsum quod est æquale? an deesse potius aliquid quo minus talia sint quale est æquale ipsum, an nihil? Permultum certe deest. Nonne confitemur quando quis aliquid intuens, animaduertat appetere quidem hoc quod in presentia uidet, esse tale quale quidam aliud ex his quæ sunt, uerum deficere, neque posse tale esse æquale, quale sit illud, sed deterius esse, necesse esse enim qui animaduertit, ante cognouisse illud cui dicit hoc quodammodo simile fieri, sed ad plenam similitudinem non accedere? Necesse est. Quid ergo? tale ne aliquid contingit & nobis necne? circa hæc æqualia ipsumque æquale? Quamplurimum. Necesse est ergo nos æqualis ipsius scientiam ante illud tempus habuisse, in quo primum uidentes æqualia, agnouimus conari quidem hæc omnia talia euadere quale est ipsum, attamen à perfectione ipsius abesse. Ita est. Atqui & hoc confitemur, nos neque aliunde id agnouisse, neque agnoscere posse, quæ ex uisu, uel tactu, uel alio quodam sensu. similiter enim de his omnibus iudico. Similiter o Socrates, ad id se habet de quo agitur, ostendendum. Atqui à sensibus quidem intellexisse oportet, omnia quæ subiecta sunt sensibus, illud quod est æquale appetere, quamuis ipsum non assequantur, an aliter dicimus?

Haud aliter. Ante enim quæ inciperemus uidere, aut audire, alijsque uti sensibus, oportuit nos æqualis ipsius scientiam possedisse, uidelicet quid ipsum sit, si modo æqualia hæc quæ sensibus subiacent, ad ipsum adeo relaturi simus, ut iudicemus anniti quid hæc omnia talia quale ipsum est euadere, ueruntamen deteriora relinqui. Necessario, inquit Simmias, ex superioribus id, o Socrates, sequitur. An non statim, inquit, nati uidimus, & audiui-
 mus, aliosque sensus exercuimus? Omnino. Oportuit autem, ut diximus, ante hæc ipsius æqualis scientiam habuisse. Oportuit. Quamobrem, ut uidetur, necesse est antequam nasceremur eam comprehendisse. Sic apparet. Nonne si eam sortiti ante natiuitatem ipsam iam habentes nati sumus, sciuius & ante ortum, atque statim nati non solum ipsum æquale maiusque & minus, uerumetiam eiusdem generis omnia? Non enim de æquali magis nunc nobis est sermo, quam de ipso pulchro, de ipso bono, de ipso iusto atque sancto, & ut dico, de omnibus quibus proprie hoc ipsum quod est assignamus, & interrogationibus interrogantes, & responsionibus respondentes, ut necessarium sit nos antequam nasceremur horum omnium scientiam habuisse. Est ita. Ac si acceptis scientijs, non semper obliuisceremur, oporteret & cum ipsis nasci, semper etiam per omnem uitam scire. Nam scire, id est acceptam alicuius rei scientiam retinere, nec amisisse. An non obliuionem scientiæ iacturam esse dicimus? Ita prorsus o Socrates. Si autem acceptam ante ortum scientiam, nati amisimus; deinde uero freti sensibus circa ipsas scientias, illas quas ante habueramus, recipimus; nonne id quod discere appellamus, esset scientiam propriam recuperare, atque id reminisci nominantes, recte nominaremus? Recte. Fieri enim id posse apparuit. Videlicet, ut cum quis aliquid senserit, uel uidendo, uel audiendo, uel aliter sentiendo, aliud quiddam ex hoc agnoscat cuius erat oblitus, cui quidem hoc quodammodo propinquabat, siue simile sit id, siue dissimile. Ita quod iam pridem dico, è duobus alterum. Aut enim scientes nati sumus, sciuiusque per omnem uitam omnes; aut quos deinde dicimus discere, duntaxat reminiscuntur, atque disciplina reminiscencia est. Sic omnino se res habet, o Socrates. Vtrum igitur eligis o Simmias? uel cum scientia nos esse natos, uel reminisci postea quorum prius scientiam acceperimus? Ambigo utrum in presentia Socrates eligam.

Quid uero, potes ne eligere quid de hoc uideat tibi? Vir sciens potest ne eorum quæ scit reddere rationem, an contra? Necesse est o Socrates posse. An uero tibi uidentur omnes rationem de his quæ modo tractabamus, afferre posse. Optarem equidem, sed multo magis uereor ne cras nullus hic homo sit, qui pro dignitate id sciat efficere. Non igitur o Simmias, putas omnes hoc intelligere? Nullo modo. Reminiscuntur ergo quæ aliquando didicerunt. Necesse est. Quando uero acceperunt animæ nostræ scientiam? Non enim postquam homines nati sumus. Non certe. Ergo prius. Ita. Erant igitur Simmias ani-

ma etiam prius quam in humanam speciem deuenirent, seorsum à corpore, intelligentiamque habebant. Nisi forte ò Socrates, dum nasceremur ipsas scientias acceperimus. Nam id etiam tempus reliquum est. Esto sic ò amice. Sed quonam alio tempore eas amissimus? Non enim habentes iam eas nascimur, ut modo confitebamur. An in eodem perdidimus, quo & accepimus? an aliud tempus efferre potes? Nullo ò Socrates modo, sed nihil me dicere minime aduertebam. An ergo sic nobis se res habet, ò Simmia? Siquidem sunt ea quæ quotidie predicamus, pulchrum scilicet quiddam atque bonum, & omnis eiusmodi essentia, ad quam omnia sensibus percepta referimus, quæ & prius erant nostra, & tanquam nostram quærentes inuenimus, atque ad ipsius exemplar referimus, necesse est ita ut & ipsa sunt, nostram quoque animam prius etiam quam nasceremur, extitisse. At si hæc non sunt, frustra utique ratio hæc tractata esset. An non ita se habet, atque par necessitas est, & ipsa esse, & animas nostras antequam nasceremur, & nisi ipsa sunt, neque hæc utique sunt. Mirifice ò Socrates. Eadem mihi uidetur esse necessitas, atque pulcherrima huc ratio nos perducit, ut similiter tam animam nostram quam essentiam ipsam quæ modo dicebas, antequam nasceremur extitisse confiteamur. Nihil enim tam certum habeo, quam esse eiusmodi omnia et quidem maxime, scilicet pulchrum ipsum, et bonum, aliaque omnia quæ tu modo dicebas. Et quantum ad me attinet, satis est demonstratum. Quid uero uidetur Cebet? Oportet enim illi quoque persuadere. Satis & illi arbitror persuasum, inquit Simmia, quamuis omnium repugnantissimus sit, & ad credendum tardissimus. Opinor tamē sufficienter illi probatum, ante ortum nostrum animam extitisse. An uero post interitum nostrum etiam futura sit, nec mihi quidem ipsi ò Socrates, satis adhuc uidetur ostensum. Sed nunc etiam restat multorum dubitatio illa quam in medium Cebes adduxerat, ne uidelicet homine moriente, simul anima dissipetur, atque ita esse desinat, quid enim prohibet fieri quidem illam & aliunde constitui, atque esse prius etiam quam in corpus hominis laberetur: postquam uero ab eo discesserit, tunc illam insuper interire?

Recte loqueris Simmia, inquit Cebes. Videtur enim quasi dimidium eius quod oportet probatum, antequam uidelicet quam nasceremur, nostram animam extitisse: oportere autem id quoque ostendere, postquam mortui fuerimus, non minus fore, quam esset antequam nasceremur, si modo finem suum demonstratio sit habitura. Demonstratum quidem est, inquit Socrates, istud ò Simmia & ò Cebes, etiam nunc, si modo uelitis, & id quod modo probatum est, & illud quod antequam concesseramus, uidelicet omne uiuens ex mortuo fieri, in unum connectere. Si enim est anima prius: & quum in hanc uenit uitam, fitque homo, necesse est non aliunde eam quam ex mortuis proficisci: cur non necessarium sit, ut etiam post mortem corporis maneat, quum oporteat ipsam ad hanc uitam reuertitur? Demonstratum igitur & nunc est quod dicitur. Veruntamen uidemini tu atque Simmia cupere idem rursus diligentius pertractari: ac forsitan puerorum more formidatis, ne reuera corpore egredientem uentus dissoluat, atque dispergat, præsertim si uentis uehementius flantibus exeat. Ad hæc Cebes subridens, tanquam nobis id formidantibus, inquit, ò Socrates, contra persuadere conare. imò uerò non tanquam formidantibus nobis, sed forte est inter nos puer aliquis talia metuens: huic ergo annitatur persuadere, ne mortem ceu laruas pertimescat. Oportet certe, inquit, huic mederi carminibus quotidie, quoad sanus efficiatur. Sed ubinam, inquit Cebes, medicum eiusmodi nanciscemur, ò Socrates, quum tu decefferis? Ampla est, inquit, ò Cebes, Græcia, in qua sunt uiri præstantes, quamplurimæ sunt barbaræ nationes, per hos omnes eiusmodi medicum debetis perquirere, neque pecunijs parcentes, neque laboribus. Nihil est enim pro quo commodius omnia quis expendat. Perscrutandum quoque est etiam inter uos ipsos. forte enim non facile inuenietis qui melius quam uos id queat efficere. Fiet quidem, inquit Cebes, sed redeamus iam, si tibi placet, unde digressi sumus. Mihi quidem placet, inquit. Quid enim prohibet? Recte respondes, inquit Cebes. An non tale aliquid, inquit, à nobis ipsis sciscitari debemus? Cuiam & quali conueniat ea passio per quam dissolui possit. Et cui quali sit metuendum ne id patiat. Et secundum quam qualemque eius partem: deinde considerare cuiusmodi anima sit: demum ex his animæ nostræ gratia uel confidere, uel timere. Vera loqueris, inquit. Nonne igitur ei quod componitur, iamque compositum est, natura id pati conuenit, ut quatenus est compositum, dissoluatur?

Siquid

Si quid uero non sit compositum, huic soli potissimum nulla accidit dissolutio: Mihi quidem sic apparet, inquit Cebes. An non quæ semper secundum eadem eodemque modo se habent, inquit, hæc maxime esse conuenit simplicia: quæ uero alias aliter, nec unquam secundum eadem, hæc esse composita. Ita equidem opinor. Redeamus iam ad illa, ad quæ in superiori disputatione processimus. Ipsa essentia cuius interrogando respondendoque definitionem hoc ipsum quod est assignauimus, utrum eodem modo, & secundum eadem se semper habet: an alias aliter: uidelicet & ipsum æquale, ipsum pulchrum, ipsum unumquodque quod est ens, utrum mutationem aliquando aliquam ipsa recipiunt, an ipsorum unumquodque semper id quod est uniforme existens ipsum per seipsum, eodem modo & secundum eadem se habet, neque unquam, neque usquam, nec ullo pacto mutationem aliquam suscipit? Necessesse est o Socrates hæc, inquit Cebes, eodem modo, & secundum eadem se semper habere. Quid autem dicemus de multis, inquit, quæ similiter pulchra dicuntur, scilicet hominibus, equis, uestibus, uel alijs quibuscumque talibus, quæ uel pulchra dicuntur, uel æqualia, uel etiam de omnibus quæ illis synonyma sunt: num hæc secundum eadem se semper habent? An potius omnino contra quam illa, uidelicet neque ipsa sibi met, neque inuicem unquam, ut simpliciter loquar, ullo pacto secundum eadem eodemque modo se habent? Hæc o Socrates, inquit Cebes, nunquam eodem modo sunt. Et hæc quidem tangi, uideri, alijsque sensibus attingi possunt. Quæ uero semper secundum eadem permanent, sola intelligentiæ ratione percipiuntur, suntque inuisibilia quæ talia sunt, neque cernuntur unquam. Vera omnino loqueris, inquit. Vis ergo duas rerum species ponamus, alteram uisibilem, inuisibilem alteram? Ponamus, inquit. Et inuisibile quidem modo semper eodem esse, uisibile uero nonnunquam eodem? Hoc quoque ponamus, inquit. Age iam, aliud ne in nobis est quam hinc quidem corpus, inde uero anima? Nihil aliud, inquit. Vtri nam speciei corpus esse similis cognatusque dicimus? Nemini dubium, inquit, quin uisibili. Quid uero anima? Visibile ne aliquid est, an contra? Non hominibus quidem o Socrates, inquit. Atqui nos de ijs duntaxat quæ ab hominum natura uideri uel non uideri possunt, loquebamur. An de ijs quæ ad aliam naturam spectant, tractabamus? De ijs duntaxat quæ ad humanam, inquit. Quid ergo de anima dicebamus? Nunquid uisibilem esse? Non uisibilem. Inuisibilem ergo? Ita. Anima igitur inuisibili speciei similior est quam corpus. Corpus uero uisibili. Necessarium id est omnino. An non & hoc euenire in superioribus dicebamus? Vt cum anima ad aliquid considerandum socium sibi corpus assumit, uel per uisum, uel per auditum, uel per alium sensum: hoc enim est per corpus considerare, quia per sensus id agitur: tunc quidem à corpore trahatur ad ea quæ nunquam eodem modo sunt, atque ipsa aberret, perturbeturque, quasi ebria uacillet, utpote quæ talia quædam attigerit. Prorsus At uero quoties ipse animus per seipsum excogitat, illuc se confert ad purum, sempiternum, immortale, semper eodem modo se habens: & tanquam ipsius cognatus semper inhaeret illi, quoties ipse redierit in seipsum, ei que liceat, cessetque ab errore: & circa illa semper secundum eadem eodem modo se habet, utpote qui talia iam attigerit. Atque hæc eius affectio, sapientia siue prudentia nominatur. Præclare, inquit, ac uere omnino loqueris o Socrates. Vtri igitur speciei rursus tibi uidetur, ex his quæ & in superioribus & modo dicta sunt, anima esse similior atque cognatior. Arbitror equidem o Socrates, quemlibet, inquit, uel indocilem prorsus, & pertinacem ex hac discurfione concessurum, animam & per totum atque per omne, similisorem esse ei quod semper eodem modo est quam opposito. Quid autem corpus? Alteri speciei. Considera rursus hoc pacto. Quamdiu in eodem sunt anima atque corpus, hoc quidem seruire atque subesse natura iubet, hanc uero præesse atque dominari. Secundum hæc rursus utrum tibi uidetur simile esse diuino, utrum mortali? An non putas diuinum quidem tale esse natura, ut præsit & ducat: Mortale uero, ut subiciatur ac seruiat? Puto equidem. Vtri igitur horum est anima similis? Constat o Socrates, animam quidem similem esse diuino, corpus uero mortali. An maduerte iam o Cebes, num hæc ex omnibus quæ dicta sunt, consequantur. Videlicet ipsi diuino, immortalis, intelligibili, uniformi, indissolubili, semper eodem modo & secundum eadem seipsum habenti, animam esse simillimam: humano uero, mortali, nec intelligibili, multiformi, dissolubili nunquam eodem modo sibi met se habenti, simillimum esse corpus. Possumus

Duae rerum species, uisibile & inuisibile

Argumentum ab actibus

Possumus ne o amice Cebes, hæc præter aliud quicquã afferre, quo minus ita sit? Non
 possumus. Quid ergo? Cum hæc ita se habeant, nonne corpori conuenit ut breui solu-
 uatur? Anima uero, ut omnino indissolubilis sit, uel aliquid rei omnino indissolubili pro-
 pinquum? Quid ni? Cernis igitur postquam mortuus homo fuerit, quod in eo uisi-
 bile est corpus & in loco uisibili positũ, quod cadauer appellamus, cui conuenit ut dissol-
 uatur, concidat, diffluat, nihil horum subito pati, sed multũ aliquando tempus superesse,
 si quis corpore perbelle affecto decesserit. Corpus enim seruatũ, & rebus quibũdã ad
 Aegyptij diu durationem curatum, quemadmodum in Ægypto faciunt, incredibile quoddã tempus
 seruãt cada ferme integrũ manet: Quinetiam si putrescat, tamen nonnullæ corporis partes, ossa ui-
 uera medi- delictet neruicq; atq; similia, ut ita dicam, immortalia permanent. An non? Ita. Anima ue-
 ro quæ inuisibile quiddam est, in similem quendam aliumq; locũ migrans, excellentem,
 camentis purum, inuisibilem, nobis occultũ, reuera ad bonum sapientemq; deũ, quò si deus uo-
 luerit, paulo post meo quoq; animo est migrandum: anima inquam talis, taliq; natura præ-
 dita, nunquid cum primum à corpore liberata fuerit, dissipabit atq; interibit, ut multi pu-
 tant? Permultum abest o dilecte Cebes atq; Simmia, imò multo magis ita se res habet, si
 quidem pura discesserit, corporeũ nil secum trahens, utpote quæ sua cum illo inuita com-
 municauerit, sed fugerit illud semper, seq; in se collegerit tanq; semper id meditata: quod
 quidem nihil est aliud quàm recte philosophari, mortemq; reuera facile commentari. an
 non hæc est meditatio mortis? Est omnino. Anima, inquam, si sic affecta discesserit, non-
 ne ad aliquid sibi simile diuinum abit? diuinum, & immortale, & sapiens? quò cum per-
 uenerit, euadit felix, ab errore, dementia, timoribus, durisq; amoribus, ceterisq; humanis
 liberata malis: & quemadmodũ de initiatis dici solet, reuera reliquum tempus uitã cum
 dijs agit? Ita ne dicendum est o Cebes, an aliter? Ita per louem, inquit Cebes. Sin autem
 polluta impuraq; decedat, utpote quæ corpus semper amplexa ipsum duntaxat coluerit,
 & amauerit, eiusq; uoluptatibus & libidinibus quasi ueneficis quibusdam delinita fue-
 rit, & usque adeo capta, ut nihil aliud putet esse uerum, nisi quod corporeum sit, quod tan-
 gi, quod uideri possit, quod ue bibat, & quod edat, & quo in ueneris utatur: quod uero
 oculis quidem occultum & inuisibile sit, ueruntamen intelligibile, & philosophia com-
 prendendum, habere odio consueuerit, tremereq; & fugere: sic, inquam, inuitam a-
 nimam, putas ne ipsam per se syncerã euadere? Nullo modo, inquit. Sed infectam inuo-
 lutamq; ut arbitror, contagione corporea, quam consuetudo congressusq; cum corpore
 propter continuã familiaritatẽ, plurimumq; eius cultum effecit quasi congenitam? Ita pu-
 tamus. Ponderosum uero o amice, id putandũ est, & graue terrenumq;, & uisibile, quod
 Animas pra- anima eiusmodi secum trahit: ideoq; ab eo grauatur, & ad uisibilem trahitur locum metu
 uorũ uersa- inuisibilis, atq; occultis: & quemadmodũ fertur circa monumenta sepulchraq; uersã, cir-
 ri circa se- ca quæ iam nonnulla apparuerunt animarum umbrosa phantasmata, qualia præferunt si
 pulcra atq; mulacra tales animæ, quæ uidelicet nõ puræ decesserũt à corpore, sed uisibile aliquid tra-
 umbrosas hentes: quo fit ut uideri possint. Consentaneum est o Socrates. Consentaneum tamen o
 imagines Cebes, non esse has bonorum animas, sed malorum, quæ circa hæc oberrare coguntur,
 apparere poenas dantes uitæ improbe actæ. Itaq; tam diu circumuagantur, quoad cupiditate natu-
 ra corporeæ comitante, rursus induant corpus. Induunt autem, ut decens est, eiusmodi
 mores quales in uita exercuerũt. Quales dicis mores o Socrates? Eiusmodi. Eos quidem
 qui uentri dediti per inertiam atq; lasciuiam uitam egerunt, neq; quicquam pensi pudor-
 risq; habuerunt, decens est asinos similiaq; subire. An non putas? Consentanea loqueris.
 Qui uero iniurias, tyrannides, rapinas, præ cæteris secuti sunt, in luporum, accipitrum,
 miluorum genera par est pertransire. num aliò has migrare dicendum est? Ita potissimũ,
 inquit Cebes. Similiter & in cæteris. abeunt enim in genera quælibet, quibus in uita mo-
 res similes contraxerunt. Manifestum id quidem. Nonne horum felicissimi sunt, & in o-
 ptimum proficiscuntur locum, quicumq; popularem ciuilemq; uirtutem, quam tempe-
 rantiam & iustitiam nominant, exercuere absq; philosophia quidem atq; mente, sed ex
 consuetudine exercitationeq; acquisitam? Quoniam pacto hi felicissimi sunt? Quoniam
 decens est hos in tale quoddam genus iterũ ciuile miteq; demigrare quodãmodo apum,
 aut uesparũ aut formicarũ, atq; deinde in idem rursus genus humanũ, modestosq; ex illis
 homines fieri. Ita decet. In deorũ uero genus nulli fas est peruenire, præter eos qui discẽdã
 cupiditate

cupiditate flagrant, & philosophati sunt, & puri penitus discesserunt. Horum quidem gratia o amice Simmia atque Cebes qui recte philosophantur, ab omnibus corporis cupiditatibus abstinent, atque ita perseverant, nec se illis unquam tradunt, neque familiae iacturam paupertatemque formidant, quemadmodum multi pecuniarum cupidi, neque rursus contemptum atque ignominiam, quemadmodum qui magistratus ambiunt et honores, deinde ab his abstinent. Neque enim deceret o Socrates. Non per Iovem. Quamobrem hi qui animum suum colunt, neque corpori fingendo uiuunt, spretis his omnibus haudquaquam ea gradiuntur uia qua superiores illi quos narrauimus, qua uidelicet quo proficiscantur ignorent. Ipsi uero existimantes philosophiae eiusque solutioni repugnandum non esse, hanc ea sequuntur uia qua eos ipsa ducit. Quonam pacto o Socrates? Dicam equidem. Cognoscunt profecto uiri scientiae cupidi, quemadmodum eorum animam suscipit reuera ligatam in corpore, atque implicitam, ac per ipsum quasi per carcerem quandam res considerare coactam: cumque per seipsam id non faciat, omni prorsus inscitia inuolutam: cognoscunt praeterea, quemadmodum philosophia perspicuens quae callide corporeum uinculum astringat animam: quippe cum per ipsam fiat concupiscentiam, per quam deuinctus animus adiutor sit ad seipsum deuinciendum: cognoscunt inquam uiri scientiae cupidi, quemadmodum philosophia eorum animam ita constitutam suscipiens, paulatim instruit, soluereque aggreditur, ostendens quam fallax oculorum, quam fallax aurium, caeterorumque sensuum sit iudicium, suadens ab his discedere, quatenus haerere illis summa non cogat necessitas, sed in seipsam reuocare atque colligere, nec ulli credere praeterquam sibi, quatenus uidelicet ipsa per seipsam intelligat quodlibet eorum quae sunt, existens per seipsum. Quod uero ipsa per alia consideret existens in alijs aliud, nihil existimare uerum: esse uero eiusmodi quidem sensibile atque uisibile: quod autem ipsa se consideret, intelligibile atque inuisibile. Huic ergo solutioni ueri philosophi animus repugnandum non esse iudicans, sic a uoluptatibus, cupiditatibus, doloribus, timoribus, pro uiribus abstinet, iudicans quando quis uehementer delectetur, uel metuat, uel doleat, aut cupiat, haud tantum ab his duntaxat pati malum, quantum quis forsitan existimarit, uidelicet si propter concupiscentias uel aegrotet quispiam, uel pecunias consumpserit, sed quod malorum omnium maximum, extremum, turpissimum est perpeti, neque tamen illud animaduertere. Quidnam hoc o Socrates est, inquit Cebes. Quod uidelicet omnis anima cogitur delectari, uel dolere circa aliquid uehementer, si mulque putare illud circa quod hoc maxime patitur, manifestissimum esse atque uerissimum, cum longe sit secus. Haec autem maxime sunt quae uisibilia sunt. nonne? Omnino. An non in hac passione anima quam maxime ligatur a corpore? Quonam pacto? Quonia omnis uoluptas atque dolor quasi clauum tenens animam corpori affigit, atque connectit, efficitque corpoream adeo, ut iam opinetur ea esse uere quae suadeat corpus. nempe ex eo quod eadem opinetur cum corpore, eisdemque oblectetur, cogitur, ut puto, eiusdem moris, eiusdemque alimoniae fieri: ut nunquam possit pura in uitam alteram proficisci, sed semper plena corporis labe egrediatur. ideoque cito cadat rursus in aliud corpus, & quasi facta iterum innascatur, atque propterea a commercio diuinae, purae, uniformis essentiae aliena prorsus euadat. Verissima, inquit Cebes, narras o Socrates. Horum igitur gratia o Cebes iusti scientiae studiosi temperantiam, fortitudinemque sequuntur, non autem illorum, quorum gratia censet uulgius. An tu putas? Minime quidem. Non certe. Sed ita ueri philosophi animus cogitaret, nec ullo modo arbitraret, cum ipsum philosophia soluisset, oportere iterum uoluptatibus doloribusque se dedere, iterumque uinciri, atque irritum opus facere, quasi telam Penelopes retexentem. Imo uero horum tranquillitati studens sequensque rationem, ac semper in ea permanens, uerum, & diuinum, opinionemque supereminens contemplatur: a quo nutritus ita uiuendum censet quamdiu uiuat, atque sperat se ubi decesserit in cognatum atque tale migrantem ab humanis eximi malis, ex huiusmodi quidem educatione non est cur metuat o Simmia et Cebes, ne cum recedat a corpore, distrahatur & dissipetur, omnisque in uentos uita recedat, & supersit nihil quicquam.

Cum

VM hæc Socrates dixisset, longum factum est silentiū. & ipse quidem So-
 crates quæ dicta fuerant secum ut uidebatur repetebat, idemq; pleriq; no-
 strum faciebant. Cebes autem & Simmias parumper insuper inuicē col-
 locuti sunt. Hos ergo intuitus Socrates, Quidnā uobis, inquit, de his quæ
 dicta sunt, uidet? An forte aliquid insuper in his desideratis? Multæ enim
 adhuc dubitationes obiectionesq; supersunt, si quis sufficiēter ea sit tractaturus. Si igit
 aliud quiddā inter uos agitatis, nihil dico: sin autē in his quæ dicta sunt hæsitatis, ne ue-
 reamini loqui atq; percurrere, si qua in parte putatis melius dici posse. Quinetiā sociū
 me assumite, si mecū id cōmodius fieri posse existimatis. Verum equidē, inquit Sim-
 mias, tibi ō Socrates, fatebor. Iam dudum ambigens uterq; nostrum impellit alterum, iu-
 betq; interrogare propter audiendī cupiditatē. Veremur autem ne id tibi ob præsentē
 calamitatē rogitando simus molestiores. Hæc Socrates audiēs, leniter arrisit dicēs, Pa-
 pæ ō Simmia, q̄ difficile alijs persuaderem hanc me fortunam haudquaquā aduersam
 existimare, quādo ne uobis quidē id persuadere possum. quippe cum metuatis ne diffi-
 cilior mœstiorq; sim in præsentia, q̄ in superiori fuerim uita. Atq; ut apparet, deterior
 cygnis ad diuinandū uobis esse uideor. Illi quidē quando se breui præsentunt moritu-
 ros, tunc magis admodū dulciusq; canunt q̄ antea consueuerint, congratulantes quod
 ad deum sint cuius erant famuli, iam migraturi. Homines uero cum ipsi mortē expaue-
 scant, cygnos quoq; falso criminant, quod lugentes mortem ob dolorem cantum emit-
 tant. Profecto haud animaduertunt nullam esse auē quæ cantet, quando esuriat, aut ri-
 geat, aut quouis alio afficiatur incōmodo. Non ipsa philomela, nec hirūdo, nec epops,
 quas ferunt per querimoniā cantare lugentes. At mihi neq; hæc aues præ dolore uiden-
 tur canere, neq; cygni: sed quia Phœbo sacri sunt, ut arbitror, diuinatione præditi præsa-
 giunt alterius uitæ bona: ideoq; cantant alacrius gestiuntq; ea die, q̄ superiori tempo-
 re. Equidem & ego arbitror me cygnorū esse conferuū, eidemq; deo sacrum, neq; dete-
 rius uaticinium ab eodem domino habere q̄ illos, neq; ignauius ē uita decedere. Qua
 propter licet uobis huius gratia dicere, & interrogare quicquid libet, quoad Athenien-
 sium undecem uiri sinunt. Præclare loqueris, inquit Simmias. Itaq; & ego tibi aperiam
 qua in re dubitē, et rursus hic Cebes quidnā ex superiori disputatione minus admittat.
 Mihi quidē ō Socrates, quemadmodū fortasse tibi quoq; uidetur de his quidem rebus
 manifesta ueritas in uita præsentī, aut nullo modo, aut summa cū difficultate intelli-
 gī posse. Quæ porrò de his dicunt, ea nō omni modo & explorare, & nō prius desistere q̄
 examinando omnia, animū despōdeas, mollis nimium iudico esse uiri. oportet em̄ cir-
 ca hæc alterutrum efficere: aut discere inuenireq; quemadmodū se habeant: aut si hæc
 fieri nequeant, optimā atq; tutissimam humanarū rationum eligere, qua quis tanquam
 rate uehat, atq; ita procellas huius uitæ pertrāseat, si nequeat firmiori quodam uehicu-
 lo, uel diuino aliquo uerbo tutius ac minori cū periculo tranare. Atq; ego nunc non ue-
 rebor interrogare, præsertim cum ad hoc ipse nos adhorteris, ne forte meipsum quan-
 doq; sim culpaturus, q̄ nūc quæ mihi uideant minime dixerim. Profecto mihi ō Socra-
 tes unā cum hoc Cebete tua dicta reputanti haud satis cōfirmata uident. Forsan, inquit
 Socrates, uerē ō amice, opinaris. Sed dic qua in parte minus sufficiēter dicta fuisse cen-
 seas. In hac utiq; inquit Simmias. Nempe de harmonia & lyra & fidibus. idē posset quis-
 piam dicere, harmoniam uidelicet esse inuisibile quiddam, & incorporeum, & perpul-
 chrum atq; diuinū in lyra rite temperata: ipsam uero lyrā fides q̄ corpora esse, atq; cor-
 poreā & cōposita terrestriāq; et mortali cognata. Cum igitur aliquis uel lyrā fregerit
 uel fides inciderit, siue disrupterit, poterit quis eadē qua tu ratiōe probare, necessarium
 esse illam superesse harmoniā neq; disperdi. Nulla enim machinatio foret lyrā quidem
 esse adhuc fidibus iam disruptis, atq; ipsas fides mortalis generis: harmoniam uero quæ
 diuini & immortalis cognata erat, prius q̄ mortale illud interisse. Ille uero diceret ad-
 huc esse alicubi harmoniā, atq; prius ligna & fides putrefieri q̄ illa aliquid patiat. Arbi-
 tror equidē ō Socrates, te animaduertisse, nos tale aliquid potissimū esse animā cogita-
 re. Esse uidelicet in corpore nostro intentionē, & complexionem quandam ex calido,
 frigido, sicco, humido, cæterisq; talibus, horumq; temperantiā cōsonantiāq; animam
 esse, resultantē uidelicet in corpore postquā hæc ipsa bene moderateq; inuicem tempe-
 rata

rata fuerint. Si ergo anima harmonia quaedam est, quoties horum natura in corpore propter morbos aliaque mala immoderate uel remittitur uel intenditur, necesse est animam quidem, quamuis diuinissimam subito interire, sicut solent ceterae consonantiae, siue quae in uocibus, siue quae in alijs artificum operibus fiunt: reliquias autem corporis cuiuscumque diutius permanere, quousque uel ardeant, uel putrescant. Considera igitur quid huic rationi sit respondendum, si quis censeat animam temperamentum quoddam esse eorum quae sunt in corpore, prioremque in morte perire. Tunc Socrates quemadmodum saepe solebat, intuens acrius atque ridens: iuste, inquit, tu quidem loqueris Simmia. Si quis ergo uestrum me facundior est, cur his non respondebat? Non enim ignaue rationem attigisse uidetur. Iudico tamen antequam Simmiae respondeatur, quid Cebes quoque damnet, esse audiendum, ut tempore interiecto deliberandi habeamus facultatem. Deinde his auditis, uel his concedendum, si consentanea uero uideantur afferre: sin uero minus, rationem superiorem defendendam esse atque retinendam. Quamobrem dic age, o Cebes, quidnam potissimum te turbet, quo minus assentiaris. Dicam, inquit Cebes. Mihi quidem uideatur eodem reuolui, eidemque quod in superioribus diximus, crimini obnoxia esse. Quod enim fuerit anima nostra prius quam in humanam descenderet speciem, haud equidem retracto, quin bellissime dictum fuerit: ac nisi dictum esset graue, sufficienter demonstratum asseuerarem. At tamen nobis mortuis superfore, non sic assentior. Neque tamen Simmiae concedo obijcienti non esse animam ualidiorē corpore atque diuturniorē. Videtur profecto mihi his omnibus anima praestare quamplurimum. Hic ergo ratio superior ad me conuersa, sic inquit: Quidnam ulterius ambigis? cum uideas hominem defuncto, quod in eo imbecillius fuerat superesse, quare non concedis oportere etiam quod ualidius diuturniusque erat, hoc ipso in tempore superesse? Sed aduerte iam quanti momenti sit, quod ad id respondeo. Similitudine mihi quoque opus est, quemadmodum Simmiae. Profecto mihi perinde haec dici uidentur: ac si quis de homine textore sene defuncto diceret, nondum interisse illum, sed forte alicubi superesse: coniecturamque afferret uestis, qua ipse cum texuisset, usus fuerit, assereretque eum adhuc esse incolumem, neque interisse: ac si quis id non credat, interrogaretur ab eo, utrum diuturnius sit hominis genus, an uestis qua quotidie quis utatur. quod si respondeat genus humanum diuturnius esse, tunc demonstratum id esse putaret, uidelicet multo propterea magis sospitem esse hominem, quando quidem quod in eo erat fragilius, nondum perierit. Hoc autem o Simmia ita se habere non arbitror. Sed considera tu quoque quid dicam. Profecto qui uis intelligeret inepte illud adduci. Nam hic textor qui multas contriuerit uestes, multasque texuerit, multis quidem posterior obiit, ultima uero prior: neque propterea magis sequitur hominem esse ueste ualidiorē atque debiliore. Eandem fieri similitudinem animae ad corpus posse arbitror: ac si quis de his duobus eadem illa adducat, congrue dicere uideretur: uidelicet animam quidem esse diuturniorē, corpus uero debilius minusque diuturnum: uerum diceret quemlibet animorum plura consumere corpora, praesertim si multos uiuat annos. Si enim fluat corpus, hominemque etiam uiuente dissoluatur, anima uero quod consumitur, retextat continue, necessarium tamen erit quando perierit anima, tunc ultimam habere uestem, eaque sola priorem perire. Cum uero perierit anima, tunc demum imbecillitatem naturae suae corpus ostendere, cito putrescens atque euanescens: ut hac ratione nondum confidere ualeamus tunc etiam cum decesserimus animam nostram superfore. Nam si quis dicenti etiam plura quam quae tu dicis, concesserit, nec solum ante ortum nostrum animam extitisse, uerum etiam nihil prohibere etiam post obitum quorundam nostrum remanere, sepiusque accedere ac decedere fateatur: adeo enim naturam animae ualidam esse, ut saepius corpori indita se corpusque seruet: his tamen concessis, nondum illud tibi daret, non defatigari in multis generationibus animam, sed tandem aliqua ex pluribus morte diceret omnino deleri. Quinetiam adderet neminem mortem illam dissolutionemque corporis quae animae quoque interitum infert, posse discernere: esse enim impossibile ut quisquam nostrum id sentiat. Quod quidem si ita se habeat, nemo non stulte in morte confidit, nisi demonstrare possit animam omnino immortalem atque indissolubilem esse. Alioquin consentaneum est necessarium esse, ut qui moriturus est, animam metuat suam, semperque sit sollicitus ne in ea quae proxime imminet, corporis disiunctione prorsus intereat. Omnes igitur cum haec audiuissemus, conturbati sumus, ut postea in-

uicem aperuimus, quòd cum superiori disputatiõe nobis fuisset magnoperè persuasum, uiderentur nos ab eo statu in præsentia deturbasse, atq; eò iam deiecisse, ut nedum rationibus iam adductis, sed & dicendis insuper, fidẽ ullam adhiberemus, uerentes ne uel nos nequaquã boni essemus iudices, uel res ipsa fide essent indigna. ECHEC. Veniã equidem per Iouem do uobis, ô Phædo. Nam mihi quidẽ modo te audienti, tale quiddam ueniebat in mentem. Cuinam deinde rationi credemus? quippe cum ratio illa Socratis usq; adeo paulo ante probabilis, iam fidem amiserit. Mirum est enim quantum apud me contra possit ratio illa, semperq; potuerit, quã animam nostram harmoniã quandam esse probat: & nunc quidem audita me subito in memoriam reuocauit, quãtum mihi quoq; aliã persuaserit. Quo efficitur ut alia quadam ratione iterum tanquam ab initio prorsus indigeam, quã mihi persuadeat animam cum corpore non interire. Dic ergo per Iouem precor, quo pacto disputationem peregerit Socrates, & utrum ipse quoq; quemadmodũ de uobis ipse fateris, grauitè id ferre uisus fuerit, an contra benigne suam defenderit rationem; præterea utrum satis necne eam tutatus fuerit: hæc nobis quã potes diligentissime refer omnia, PHAED. Equidem ô Echecrates, sæpe admiratus Socratem, nunquam maiori cum uoluptate quã tunc præsens sum admiratus, meq; affuisse ibi mirifice gaudeo. habuisse quidem illum quod obiectionibus responderet, fortè non est mirandũ: sed hæc in eo potissimum sum admiratus, primo quidem q̄ iucunde, benigne, amice adolescentium uerba recepit: deinde quã sagaciter sensit nos illorum rationibus fuisse commotos: demum quã opportune nobis adhibuit medicinam, & quãsi fugientes atq; uictos reuocauit nos, conuertitq; ad prosequendum atq; considerandum. ECHEC. Quonam pacto? PHAED. Dicam equidem. Sedebam fortè ad dexteram eius in subsellio quodam humili, iuxta lectulũ. Ipse uero Socrates sedebat longe superior. Attrectans igitur caput meum, comprimensq; crines super ceruicẽ: consueuerat enim nonnunq; ubi cõtigisset, in meos crines ludere: cras forsitan inquit, ô Phædo, istas pulchras incides comas. Sic arbitror, inquam, ô Socrates. Non certe, si mihi assensus fueris, inquit. Quid hoc, inquam ego.

Ne Hercules
quidem cõ-
tra duos

Imò hodie, & ego meas, & tu tuas, si nobis ratio intereat, neq; enim ipsi suscitare possumus. Atqui si ego tu essem, ac me fugeret ratio, more Argiuorum iurarem, non prius comam nutriturum q̄ uicissem Simmiam, Cebetemq; expugnauissem. At uero, inquam ego, contra duos ne Hercules quidem dicitur suffecisse. At tu me Iolaum dum lux est, aduoca, inquit. Aduoco equidem, inquam, sed non tanquã Hercules Iolaum, imò tanquã Iolaus Herculem. Nihil refert, inquit. In primis uero cauendum ne id nobis accidat. Quidnam, inquam? Ne rationum, inquit, osores euadamus, quemadmodũ non nulli hominum osores fiunt. Nullum enim maius q̄ hoc malum nobis posset accidere, uel delictet si rationes odio habuerimus. Fit autem eodem pacto odium & aduersus rationes et aduersus homines. Odium quidem contra homines tunc maxime subit, quando alicui nimium credimus absq; arte, putamusq; ipsum omnino uerum et syncerũ fidumq; uirum esse, deinde uero mox prauum infidumq;prehendimus, rursusq; alium eodem pacto. Itaq; quando quis sapius offensus ita decipit, præsertim ab ijs quos præcipue familiarissimos amicissimosq; existimabat, odit tandẽ plurimũ uniuersos, putatq; nihil omnino apud quenquam esse syncerum. An te latuit id ita accidere consueuisse? Animaduerti equidem, inquam. An nõ turpiter, inquit, & absq; humanarũ rerum arte hic aggreditur hominibus uti? si enim ex arte uti studeret, cogitaret utiq; rem ipsam ita ut se habet habere, uidelicet homines uehementer bonos aut malos perpaucos esse, medios uero plurimos.

Quo id pacto, inquam, dicis? Quemadmodũ uidelicet in rebus contingit ualde aut paruís, aut magnis, inquit, An tu arbitraris quicquam esse rarius q̄ ualde magnũ, aut ualde paruũ reperire hominem, uel canem, uel quoduís aliud? Atq; rursus celerrimum, & tardissimum, pulcherrimũ, turpissimum, albissimum, nigerrimũ? An ignoras in his omnibus extremorũ summa, rara quidem & pauca esse, media uero frequẽtia atq; multa? Sic arbitror, inquã. Nonne igitur arbitraris, inquit, si improbitatis proponere certamen, admodum paucos in hoc genere summos inueniri? Consentaneũ est, inquã. Consentaneum quidem, inquit, uerum non hoc pacto similes rationes sunt atq; homines, sed te nunc ducentem prosequutus sum: imò uero in hoc similitudo consistit, quando uidelicet quis absq; rationũ arte, crediderit rationẽ aliquam esse uerã, sed paulo post appareat fal-

sa: quæ quidem aliquando talis est, aliquando minime, & rursus altera similiter atq; altera. Præcipue uero illis id euenit, qui plurimum rationes cōtradiçtorias agitāt. hos enim scis putare tandem se sapientissimos euasisse, solosq; animaduertisse neq; in rebus, neq; in rationibus esse sanum aliquid aut firmū, sed omnia reuera tanquam in Euripo sursum deorsumq; iactari, nullumq; tempus in aliquo permanere. Vere nimium loqueris, inquam. Nonne, inquit, ægritudo hæc Phædro miserabilis esset, si cum ratio aliqua uera firmaq; sit, comprehendiq; ualeat, postea tamen auditis huiuscemodi rationibus, quæ modo afferre uera, modo falsa uidentur, aliquis hinc in ambiguitatem deductus, nō seipsum, neq; eius inertiam ob id accuset, sed tandem uelut æger libenter culpam omnem à seipso, in ipsas transferat rationes, & in reliqua uita eas odio habeat, atq; uituperet, rerum iam ipsarū ueritate scientiaq; priuatus. Per louem miserabilis, inquā, ægritudo. In primis igitur, inquit, diligenter id caueamus, ne persuadeamus nobis nihil in rationibus esse sanum, sed multo magis nondum esse nos sanos. Itaq; totis uiribus ut sani efficiamur est annitendū: tibi quidem & alijs totius reliquæ uitæ gratia, mihi uero gratia mortis, qui in periculo sum, ne in hoc ipso tempore, non ut philosophum me geram, sed ut contentiosum atq; pertinacem, quod quidam homines à disciplina alienissimi facere solent. Illi enim ubi aliqua de re ambigitur, non ut res ipsa de qua agitur, se habeat, curant, sed ut quæ posuerunt ipsi præsentibus uideantur uera, obnixè contendunt. Atq; ego mihi uideor in hoc duntaxat in præsentia ab illis differre, quòd non ut præsentibus probem ea quæ dico, annitar, nisi quatenus forte contigerit, sed ut mihi ipsi uera quammaxime uideantur. Sic enim cogito dulcis amice, & uide quanto cum lucro sit ratio mea. Si fortè uera sunt quæ dico, operaprecium est ita credere: sin autem nihil superest post mortem, attamen hoc ipsum tempus ante obitum præsentibus minus ero molestus, minusq; deplorabo. Hæc autē ignorantia minime persequerabitur mecum, malum id quidem esset, sed paulo post delebitur. Sic equidem ô Simmia & Cebes, paratus reuertor ad disputandum. Vos tamen, si mihi assentiamini, non Socrati cedite, sed ueritati. Si enim uera uobis loqui uidebor, concedite: sin minus, omnino contradicite, diligenter cauentes ne ego dum annitor, me ipsum simul uosq; decipiam, & uelut apes aculeo in uobis relicto, abeam. Sed iam accedendū est. Primū quidem redigite in memoriā mihi quæ dicebatis, si minus meminisse uobis uidebor. Simmias quidem, ut arbitror, diffidit ac metuit, ne anima, quāuis diuinior pulchriorq; corpore, prius tamen pro harmoniæ natura intereat. Cebes autē mihi uisus est concedere diuturniorem esse animam corpore, sed is addidit scire posse neminem, ne cum multa sæpius cōsumpserit corpora, tandem quandoq; postremum relinquēs corpus, ipsa quoq; pereat, atq; mors eiusmodi tantum sit interitus animæ, corpus uero dissolui continue consueuerit. An non hæc sunt ô Simmia & Cebes, quæ nos oportet considerare? Confitebantur ambo. Sed nunquid omnia quæ dicta in superioribus fuerāt, negatis? An quædam negatis quidem, sed conceditis alia? Quædam, inquit, quædam non. Quid igitur, inquit, de eo quod disciplinā diximus reminiscentiā esse, atq; si ita res habeat, necessario consequi, alicubi fuisse animam prius quā corpore clauderetur? Mihi quidem, inquit Cebes, istud dum diceres, mirifice placuit, atq; nunc si qua unquā in alia, in hac maxime sententia permaneo. Similiter ego quoq; inquit Simmias, affectus sum, uehementerq; admirarer, si mihi unq; hac de re aliter uideretur. At uero necesse est, inquit, hospes Thebane, aliter tibi uideri, si in hac opinione permanseris, harmoniam uidelicet esse compositum quoddam, animam uero harmoniam quandam ex his quæ per corpus intensa sunt, constitutam. Nunquam enim admittes consonantiā compositam prius esse quā illa ex quibus componi consonantiā oportebat. Nunquid admittes? Nullo, inquit, ô Socrates, modo. Animaduertis igitur, inquit, cogi te id confiteri, quando dicis animum quidem esse prius quā in humanam speciem corpusq; deueniret, atq; esse corporis consonantiā, uidelicet ex his quæ nondum sunt eam constitui. Neq; enim talis tibi est consonantiā, cui tu simile esse dicis. Immo uero prius est ipsa lyra, & fides, & soni adhuc inconcinni: tandem uero ex omnibus componitur consonantiā omnium postrema, primaq; disperditur. Hic itaq; sermo quonam pacto tuo illi concinet? Nullo modo, inquit Simmias. At uero sicubi, inquit, uerba concinnitatem seruare debent, præcipue decet esse concinna ubi de concinnitate tractatur. Decet nimirum, inquit Simmias. Hic igitur sermo tibi dissonat, inquit.

Prouerbiū
Velut apes
relicto acu-
leo abis

Sed uide utrum ex his duobus eligas, disciplinam ne reminiscantiam esse, an potius animam esse concentum. Primum quidem potius eligo, inquit. Id namque alterum ab alijs demonstratione admisi ex uerissimi quadam conuenientia, quemadmodum uidetur & multis. Ego autem ea uerba quae per id quod conuenit, demonstrationes faciunt, semper inania iudicauit: ac nisi quis caueat, ualde decipiunt, & in geometria, & in caeteris omnibus. Ratio uero de reminiscantia atque disciplina, fundamento innititur fidedigno. Dictum est enim animam nostram ita esse alicubi, prius etiam quam laberetur in corpus, ut illa ipsius essentia habeat eius quod uere est cognomen. Ego uero hanc, ut mihi metipso persuadeo, sufficienter recteque admisi, proptereaque neque mihi, neque alijs, animam appellantis harmoniam assentiri possum. Quid uero Simmia? Videtur ne tibi uel consonantiae, uel alteri cuiquam compositioni congruere, ut aliter se habeat quam illa ex quibus conflatur?

Nulla modo. Neque etiam ut aliud quicquam, ut arbitror, patiatum aut agat, quam illa uel agant, uel patiantur. Assentior, inquit. Non igitur conuenit consonantiam eam ducere ex quibus composita est, sed sequi. Opinor ita. Quare permultum abest, ut harmonia in contrarium moueatur, aut sonet, aut quicquam aliud edat partibus suis aduersum. Permulum proculdubio. Quid uero consonantia? nonne eatenus pro natura sua consonantia est quatenus temperata? Haud satis intelligo. Nonne si magis plusque contemperetur, si modo id admittit, magis plusque consonantia est? Sin uero minus atque perpauca, minus perpaucaque similiter? Omnino. Nunquid de anima id dici potest? Ut uel in minima quadam re alia anima hoc ipsum quod est anima uel magis uel plus aut contra sit quam alia? Minime. Dic age per Iouem precor, num animam dicimus aliam quidem habere mentem uirtutemque, atque esse bonam: aliam uero dementiam & prauitatem, malamque esse? haec ne, inquam, uere dicuntur? Vere quidem. Eorum ergo qui animam esse asserunt harmoniam, quis quidnam dicet esse in animabus? haec scilicet, uirtutem & uirtutem: an aliam quandam consonantiam atque dissonantiam? & bonam quidem esse consonantem: & cum ipsa consonantia sit, alteram in se consonantiam possidere: malam uero dissonantem & ipsam esse, nec aliam in se habere? Quid respondeam, non habeo. Constat tamen eum qui animam esse consonantiam posuisset, talia quaedam responsurum.

At uero iam concessum est nihilo magis aut minus aliam alia animam esse. Eiusmodi uero concessio est, neque magis, neque plus, neque minus, neque sub paucioribus gradibus aliam alia consonantiam esse. Nonne? Prorsus. Ea uero quae neque magis, neque minus consonantia est, nimirum neque magis, neque minus esse contemperatam. Est ita? Est. Quae uero neque magis, neque minus temperata est, potest ne pluribus paucioribus uel gradibus particeps consonantiae esse? An potius aequae? Aequae potius. Quapropter anima, si quidem neque magis, neque minus alia quam alia secundum animae naturam anima est, consequenter neque magis, neque minus est temperata. Est ut dicis. Cum uero sic affecta sit, nihilo magis consonantia est, uel dissonantia particeps. Nihilo magis. Praeterea cum ita comparata sit, num plus aliquid prauitatis uel uirtutis alia quam alia possidet? si quidem prauitas quidem dissonantia est, uirtus uero consonantia. Certe plus nihil. Quinimmo secundum rectam Simmiae rationem, nulla usquam anima prauitate erit affecta, si fuerit consonantia. Quando quidem consonantia uera secundum id quod consonantia est, nunquam fit dissonantiae particeps. Nunquam certe. Neque igitur anima quae omnino sit anima, prauitate inficietur. Quo enim modo per ea quae dicta sunt, id fieri posset? Hac igitur ratione omnes animalium omnium animae bonae similiter erunt, si secundum animae ipsius naturam similiter animae sint. Mihi quidem Socrates ita uidetur. Nunquid recte sic tibi dici uidetur, atque haec sequi, si uera esset illa positio, animam consonantiam esse?

Nulla modo. Quid uero? ex omnibus quae in homine sunt, aliud ne praeter animam asseris dominari, praecipue prudentem? Nihil aliud. Vtrum corporis perturbationibus indulgentem, an potius repugnantem? Dico autem tale quiddam: ueluti si sub astu sitis angat, interea tamen aduersatur animus, retrahitque in contrarium ne bibat: similiterque si premat fames, ne edat: in alijsque quam plurimis uidemus corporis affectibus repugnantem. Nonne. Et quidem maxime. Nonne in superioribus confessi sumus animam si consonantia fuerit, nunquam dissonantiam his quibus intenditur, uel remittitur, uel euibratur, uel quodcumque aliud patiantur illa, ex quibus ipsa conflatur: sed secuturam illa, nunquam

nunquam uero ducturam? Confessi sumus. Quid uero nunc? nonne contra omnino uidetur agere? quatenus ea ducit omnia ex quibus dixerit aliquis ipsam constitui? atque ferme omnibus per omnem uitam repugnat, multisque dominatur modis, interdum rigidius quodam cum supplicio puniens per gymnasticam, atque medicinam, interdum uero mitius castigans comminando, aut monendo aduersus cupiditates & iras atque timores, tanquam altera quaedam res contra alteram loquens, quemadmodum Homerus tradidit in *Odyssæa*:

Tum pectus pulsans, cor sic affatur Vlysses:

Hoc quoque cor perfer, namque & grauiora tulisti.

An putas Homerum hæc dixisse tanquam harmonia quaedam sit, ac talis ut corporis passionibus subiiciatur, non autem ducat atque dominetur? an potius quasi quiddam longe diuinius quam harmonia sit animus? Diuinius per Iouem, mihi uidetur significauisse.

Non ergo uir optime, recte harmoniam esse animam diceremus. Sic enim, ut apparet, neque Homero diuino poetæ, neque nobis ipsis consentiremus. Sic est. Age harmoniam Thebanam satis, ut uidetur, iam placauimus. Rationem uero Cadmeam ò Cebes, quoniam pacto, & qua ratione placabimus? Tu mihi ò Socrates uiam, inquit Cebes, inuenturus uideris. Nempe rationem hanc aduersus harmoniam mirifice præter opinionem nostram excogitasti. Cum enim audirem Simmiam dubitantem, ualde admirabar si quis rationibus eius resistere posset. Itaque summæ mihi fuit admirationi, ipsum nec primū quidem potuisse rationis tuæ impetum sustinere. Quapropter non admirarer, si Cadmeus quoque sermo idem pateretur. Parcius ista bone uir, nequa inuidia nobis sequentia interturbet. Sed hæc quidem deo curæ erunt, nos autem, ut ait Homerus, comminus cōgressi, periculum faciamus an forte quid dicas. Summa uero eorum quæ perquiris, est eiusmodi. Demonstrandū esse iudicas animam nostrā indissolubilem immortalemque esse, ne uir philosophus in morte securus, magnaque cum fiducia speras, in alia uita longe beatorem ob philosophiæ studium se futurum, insipiens sit, stulteque confidat. Ostendere autem ualidum quiddam esse animam, atque diuinis per simile, priusque etiam quam nos extitisse, nihil impedimento esse ais, quo minus hæc omnia non immortalitatem quidem significant, sed duntaxat animam corpore diuturniorem esse, multaque ante nos secula fuisse, nouisseque & egisse permulta, nihilo tamen magis ob hoc immortalem esse existimandam. immo hunc ipsum in humanum corpus ingressum, quasi morbum quendam interitus eius initium esse: adeo ut & in hac uita sit misera, & in corporis morte depereat. Nihil autē differre censes, siue semel tantum, siue sæpius labatur in corpus, ut quiuis nostrum pertimescat. Merito namque timendum esse, nisi stultus sit, ei qui neque sciat, neque assignare queat immortalitatis animæ rationem. Talia quaedam sunt quæ dicis, ò Cebes, egoque ea consulto sæpius repeto, ne quid nos fugiat, siue addere his quicquam uelis, siue demere. Nihil equidem in præsentia habeo, inquit Cebes, quod aut minuiam, aut adiungam, atque hæc sunt quæ dico. Tunc Socrates cum aliquantum se recepisset, ad se conuersus, haud leue quiddam requirit, inquit ò Cebes, sed cuius gratia oporteat generationis corruptionisque causam pertractare. Ego igitur, si uis, ea tibi quæ mihi euenerunt, enarrabo. Deinde si quid eorum quæ dixero ad quæstionis tuæ ueritatem aperiendam conducere putabis, utere. Volo equidem, inquit. Audi igitur iam narrantē. Equidē ò Cebes, cum essem iuuenis, mira quadam eius sapientiæ cupiditate flagrabam, quam naturæ uocant historiā. Præclarissimum enim esse censebam, causas intelligere, per quas singula fiant atque intereant, & qua sint ratione: sæpiusque me sursum deorsumque iactaui talia quaedam primo considerans, nunquid postquam calidum et frigidum putrefactionē aliquam acceperunt, quemadmodum non nulli dixerunt, tunc animalia conualescant. Præterea utrum sanguis sit quo sapimus, uel aer, uel ignis; aut nihil horum sit, sed cerebrum, quod præbeat sensus audiendī, uiuēdi, olfaciendī, ex his autem memoria & opinio fiat, ex memoria uero & opinione quietē accipiente, per hæc scientia oriatur. Proinde horū corruptiones considerans, atque eas quæ circa cælum terramque passiones contingunt, tandem adeo mihi ad hæc consideranda uisus sum hebes ut nihil magis. Coniecturam uero ad id afferam tibi sufficientem. Nempe ob eiusmodi considerationē usque adeo sum occæcatus, ut ea etiam quæ prius manifeste sciebam, ut mihi alijsque uidebatur, dediscerem, & alia uidelicet multa quæ antea me scire pu-

tabam, & qua ratione homo crescat. Id namq; opinabar ante esse cuiuslibet manifestum, hominem uidelicet per cibū potumq; augeri. Quando enim per hæc carnes carnibus, ossaq; ossibus adduntur, eodemq; modo in alijs quando sua cuiq; adhibentur, tunc sanè molem primo paruam, deinde magnam euadere, atq; ita paruū hominem effici magnum. Sic ergo tunc opinabar, nōne satis belle tibi uideor? Mihi quidē, inquit Cebes. Animaduerte hæc insuper. Arbitrabar em̄ satis recte mihi uideri quoties hominē uel equū magnū paruū propinquū, alterum altero iudicaram capite ipso esse maiorem. Atq; multo etiam euidētius decē plura apparebāt mihi q̄ octo, propterea q̄ denarius duo præter octonariū contineret. Præterea bicubitū cubitali maius, quoniam dimidiū superaret. Nunc uero, inquit Cebes, de his quid iudicas? Procul equidem per Iouē abesse mihi uideor, ut alicuius horum causam intelligere putem, qui nondū mihi ipsi persuadere possum, ut quando quis unī addat unū, tunc uel illud unum cui unū adiunctum est, fiat duo: uel & adiunctum, & illud cui adiunctū est, propter alterius ad alterū adiunctionē euadat duo. Admiror equidē, si cum utrumq; horum separatū erat, utrumq; unū erat, neq; erant tunc duo, postq; inuicem cohaeserunt, hæc ipsa causa fuerit ut duo fierent, congressio uidelicet per quam propius iam posita sunt. Neq; etiam si quis unum diuidat, adhuc possum persuaderi hanc ipsam diuisionē causam esse ut duo euadant. Contraria enim tūc atq; superius causa fit qua duo fiunt. Tunc enim quia coniungebant propius inuicem, alterumq; admouebatur alteri: nunc uero quoniā remouet alterū ab altero atq; separat. Neq; propter quid unum fiat, adhuc scire me arbitror, neq; ut summā dicam, aliud quicq; quare fiat, aut pereat, aut sit, per hanc ipsam uiam me nosse profiteor: sed alium quendā ipse modum frustra misceo, hunc uero nullo modo admitto. Verū cum audissem aliquādo ex libro, ut ille aiebat Anaxagoræ, legentem quendam hanc Anaxagoræ ipsius sententiā, uidelicet mentem omnia exornare, omniumq; causam esse: hoc utiq; causæ genere magnopere sum delectatus, existimās quodāmodo consentaneū mentem esse omnium causam: putabamq; si id ita esset ut mens omnia exornaret, singula per hanc ita esse disposita, ut optime disponi potuerant. Propterea si quis uellet causam inuenire qua singula fiunt, atq; pereant, aut sint, hoc ipsum esse inueniendū, qua uidelicet ratione optimum sit unicuiq; aut esse, aut quoduis aliud pati, uel agere. Atq; hoc pacto nihil aliud considerādum homini uel de se ipso, uel de alijs, nisi quod potissimū sit & optimum. Necessē uero est eum qui id norit, illud quoq; quod est deterius, cognouisse. Quippe cum eadem horū scientia sit. Hæc utiq; mecum ipse reputans, gaudebā, inuenisse ratus Anaxagorā magistrum, qui me id quod tantopere cupiebam, causas rerum doceret, primūq; mihi diceret, utrū plana sit terra, uel rotunda. Et cum hæc dixisset, subiungeret mihi causam atq; necessitatē, afferens uidelicet id ipsum quod melius est, meliusq; fuisse eam esse talem. Proinde si terram diceret in mundo mediam esse, mox exponeret melius extitisse, ut media esset. Quod si ille hæc ostenderet, ita me comparabā, quasi nullam amplius causarū speciem positurus. Præterea de sole & luna cæterisq; stellis, earumq; inter se uelocitate conuersionibusq;, & de huiusmodi omnibus, me similiter quæsiturum auditurumq; comparauerā, q; uidelicet & qua ratione hæc melius sit singula uel facere, uel pati, quodcunq; agant uel patiantur. Neq; enim putabam cum ab initio dixisset, mente omnia exornari, ipsum aliā postea causam rebus assignaturum, præterq; quod optimum sit eas ita se ut habent habere. Itaq; arbitrabar eum in reddendis singulorū, tum cunctorum cōmuniter causis, singulis quidem assignare quod unicuiq; optimū, cunctis uero cōmune bonum. Neq; uero spes ipse meas paruifaciebā, sed summo quodam studio acceptos libros q̄ uelocissime poteram lectitauī, ut ocyssime quid optimum, quid uel eius contrariū esset, cognoscerem. Hac igitur mirabili spe ductus cum legere p̄go, uideo hominē mēte quidem nullo modo utentem, nec causam ullam ad ipsum rerum ornatū referentem, sed aereas naturas & ethereas aqueasq; & talia multa incredibilia pro rerum causis assignantem. Qua quidem in re ille mihi perinde uisus est agere, ac si quis diceret Socratē quæcūq; facit, mēte facere. deinde uolens singulorū quæ facio causas explicare, dicat primū quidem nunc me hic propterea sedere, quoniā corpus meum ex ossibus neruisq; componit: & ossa quidem solida sunt, & iuncturarū interualla inuicem habent: nerui autem sic instituti, ut & extendi & contrahi ualeant, complectantur ossa cum carnibus atq; cute, quæ res illa continet. Elatis igitur ossibus in suis coniu-

ctionibus

tionibus, nerui qui & intendunt & remittunt comode, faciunt ut flectendi cuiusque mem-
 bri habeam facultatem, atque hanc ob causam hic inflexus sedeam. Ac rursus disputationis
 meae alias quasdam eiusmodi causas assignaret, uoces & aerem & auditum aliaque generis
 eiusdem quam plurima, causas uerissimas negligens: uidelicet quoniam Atheniensibus me-
 lius uisum fuerit me condemnare, ideoque mihi etiam melius sit uisum hic sedere, iustiusque
 iudicari expectantem dare poenas quas illi iubeant. Profecto per Canem iam diu, ut ar-
 bitror, hi nerui, atque haec ossa apud Megareses, aut Boeotios essent ipsius quod optimum
 est, optione delata, nisi iustius honestiusque censuissem poenas ciuitati pendere quascunque
 a me exigat, quam subterfugere atque exulem uiuere. Verum talia quaedam causas appel-
 lare a ratione est remotissimum. Siquis autem dixerit absque ossibus & neruis atque similibus
 non posse me quae mihi facienda uideantur implere, uere utique dicit. Attamen asserere pro-
 pter haec me facere quaecunque facio, dum ipsa mente ago, non autem eius quod optimum
 sit optione, multa magnaque sermonis negligetia esset. Nam qui sic est affectus, nequit dis-
 cernere aliam quidem esse ueram rei alicuius causam, aliud uero illud sine quo ipsa causa
 esse non potest causa. Quod quidem multi mihi uidentur quasi in tenebris atrectantes
 alieno appellare nomine dum causam nuncupant. Quapropter nonnulli uertiginem cir-
 cumponentes terrae, sub caelo eam stabilem faciunt. Alij uero tanquam latum pistoris al-
 ueum aere uelut base suffulciunt. Potentiam uero ipsam qua nunc ita disposita sit ut opti-
 me disponi poterat, neque perquirunt, neque daemonicam quandam habere uim putant, sed
 Atlantem quendam robustiorem & immortalioem, magisque omnia continentem inue-
 nisse se opinantur. Ipsum autem bonum atque decens conectere atque continere reuera ni-
 hil existimant. Ego igitur libentissime cuiusuis essem discipulus, ut quemadmodum se ha-
 beat haec ipsa causa discerem. Postquam uero hac priuatus sum, neque ipse inuenire, neque
 ab alio discere potui, secundam nauigationem ad causam inuestigandam molitus sum. Vis-
 ne, o Cebes, hanc tibi a me demonstrari? Mirifice cupio, inquit Cebes. Censui tan-
 dem cum in rebus considerandis iam defessus essem, cauendum fore ne mihi idem accide-
 ret, quod accidere illis solet, qui in solem deficientem defigunt intuitum. Orban enim non
 nunquam uisu, nisi in aqua, uel in eiusmodi aliquo imagine eius aspiciant. Tale quiddam
 ego reputaui, timuique ne animus mihi prorsus occideret, si oculis res aspicerem, sensuque
 quolibet attingere illas aggrederer. Quapropter operae precium fore censui, ut ad ratio-
 nes confugerem, atque in illis rerum ueritatem considerarem. Fortè uero nostra haec simili-
 tudo non omni ex parte congruit. Non enim prorsus assentior eum qui res in rationibus
 contemplatur, in imaginibus aspiciere potius quam qui in operibus intuetur. Verunta-
 men hac uia iter direxi meum, supponensque rationem semper quam esse iudico ualidissi-
 mam, quaecunque huic consonare uideantur, pono equidem tanquam uera, idque ago & cir-
 ca rerum causas, & circa reliqua omnia: quae uero dissonant, uera esse nego. Volo equidem
 quae dico, tibi apertius explanare. Puto enim te nondum intelligere. Per Iouem haud
 multum, inquit Cebes. Verum nouum nihil adduco, sed quae & saepe alias in superiori
 disputatione dicere nunquam destiti. Pergo iam igitur demonstrare tibi causae speciem
 quam continue pertractaui, ac redeo ad illa iam saepius decantata, ab eisque exordior, sup-
 ponens aliquid esse ipsum per se pulchrum, & bonum, & magnum, & cetera omnia. Quae
 quidem si tu mihi dederis, eaque esse concesseris, spero tibi ex his ipsam causam demonstra-
 re, itemque inuenire esse animam immortalem. At uero quasi iam tibi concesserim, nihil
 tibi opus est praeludio, quo minus iam concludas. Considera iam quae sequuntur dein-
 cept, utrum in his mihi consentias. Arbitror enim, si quid est aliud pulchrum praeter ip-
 sum pulchrum, non ob aliud quippiam esse pulchrum, quam quia pulchri ipsius est par-
 ticeps. Atque omnia dico similiter. Nunquid ob hanc causam recipis? Recipio equi-
 dem, inquit. Ergo nondum ultra percipio, neque possum ceteras istas praclaras cau-
 sas cognoscere. Si quis autem mihi dixerit quare pulchrum sit quodlibet, uidelicet quia
 uel colorem habeat floridum, uel figuram, uel aliud quoduis talium, cetera quidem ua-
 lere sino: in ceteris enim omnibus soleo perturbari: id uero unum simpliciter atque pro-
 culdubio, & fortè iam inepte penes me teneo, nihil aliud esse quod aliquid faciat pul-
 chrum, quam ipsius pulchri, siue praesentiam, siue communionem, siue qualicunque ra-
 tione, & quocunque modo id proueniat. Neque enim id adhuc affirmarem: sed pulchro

pulchra omnia esse pulchra, id mihi uidetur tutissimum tam mihi quam alijs respondere: atque huic fundamento innixus, puto nunquam cadere, sed & me & quemuis alium tuto respondere posse, quæcūque pulchra sunt, ipso pulchro fieri pulchra. Nonne & ipse confitetur? Consentio equidem, inquit Cebes. Ergo & quæ magna sunt, ipsa magnitudine esse magna: & quæ maiora sunt, similiter esse maiora: & quæ minora, paruitate esse minora. Ita est. Igitur neque tu quidem assentieris, si quis aliquem dixerit alio quodam capite esse maiorem: atque eum qui minor est, eodem capite esse minorem: sed testificaberis te quidem nihil aliud esse dicturum, quam omne maius alio non alia re ulla quam magnitudine esse maius, atque ob hoc maius, ob ipsam scilicet magnitudinem: minus autem, nullo similiter alio quam paruitate, & propter hoc esse minus, propter ipsam uidelicet paruitatem: metuens, ut puto, ne si quem dixeris capite maiorem esse uel minorem, quispiam tibi sic obijciat: primum quidem eadem re & maius fore maius, & minus fore minus: deinde quod capite quæ res parua est, maiorem affirmes esse maiorem. Hoc autem dicet monstro esse persimile, ut paulo aliquo magnum quiddam esse dicas. Nonne hæc metueres? Tunc Cebes subridens, equidem inquit. Nonne similiter quoque metueres dicere, inquit, decem plura quam octo esse duobus, atque ob hanc causam superare, potius quam multitudine, atque propter multitudinem? Ac similiter bicubitum cubitali maius esse dimidio potius quam magnitudine? Id enim similiter est metuendum. Omnino. Quid uero si uni addatur unum, additamentum ipsum esse causam ut duo fiant, uel si diuidatur, diuisionem ipsam duorum esse causam, dicere non formidares? Altiusque exclamares, nescire te quonam alio pacto quicquam fiat, nisi participatione quadam essentiae unicuique proprie, cuius sit particeps: atque in his nullam aliam habere te causam, cur duo fiant præter diuitatis ipsius participationem: sed oportere huius participia fore, quæcūque futura sunt duo: & similiter unitatis quodcūque futurum sit unum? Has uero diuisiones adiunctionesque & cæteras eiusmodi argutias ualere sineres, relinqueresque sapientioribus te per eas pro arbitrio responsuris: tu uero tuam, quemadmodum dici solet, metuens umbram & imperitiam, atque innixus tutissima illi positioni, sic utique responderes? At uero si quis eandem positionem complexus instaret, ualere sineres, neque prius responderes, quam quæ inde manant, considerasses, utrum consonent inuicem, aut dissonent? Vbi uero illius ipsius rationem oporteret afferre, eodem modo afferres, atque aliam rursus positionem adduceres, quæ superiorum optima uideretur, quoad ad aliquid sufficiens peruenires? Nuncque uero simul confunderes contentiosorum more, ubi & de principio, & de his quæ à principio deducuntur, disputas, si modo uelles eorum aliquid quæ uere sunt, inuenire? Nam illis fortasse nullus hac de re sermo est, nulla cura. Possunt enim præ sapientia & simul omnia commiscere, & tamen sibi met placere. Tu uero si ex philosophorum numero es, quæ dico, ut arbitror, facies. Verissima loqueris, inquit Simmias & Cebes. ECHEC. Per Iouem ô Phædo, merito admodum consenserunt. mirifice enim ille mihi uidetur rem ipsam uel hebetissimo cuique explanasse. PHAE. Sic prorsus ô Echecrates, presentibus omnibus similiter uisum fuit. ECHEC. Quid mirum? cum nobis quoque qui non interfuimus, nunc similiter audientibus uideatur. Verum quæ nam post hæc dicta fuerunt? PHAE. Ut equidem arbitror, postquam hæc illi Socrati concesserunt, consenseruntque speciem quamlibet aliquid esse, & quæ harum participia sunt, ipsarum denominationem habere, deinceps hunc in modum interrogauit. Si hæc ita se habent, nonne quando Simmiam dicis Socrate quidem maiorem esse, Phædone uero minorem, tunc affirmas in Simmia utrumque esse, & magnitudinem simul & paruitatem? Equidem. Attamen Simmiam confiteris excedere Socratem, non ita reuera ut uerba sonant. Non enim ita natura institutum esse existimas Simmiam, ut ea ratione superet qua est Simmias, sed magnitudine quam habet: neque rursus Socratem eo quod Socrates est, excedi, sed quia paruitatem præ magnitudine illius habeat. Vera loqueris. Similiter nec à Phædone superari, eo quod Phædo sit Phædo, sed quia Phædo præ Simmiæ paruitate magnitudinem habet. Ita est. Sic itaque Simmias denominationem parui habet et magni, siquidem in amborum medio positus, alterius quidem paruitatem magnitudine superat, alterius uero magnitudini paruitate cedit. Et simul subridens inquit: Videor equidem affectatius descripsisse. ueruntamen est ut dico. Sic apparet. Dico autem propterea, quia cupio uideri tibi quod & mihi uideatur. Opinor enim non solum magnitudinem

Prouerbiū,
Tuam umbram
metuis

gnitudinem ipsam, nunquam uelle magnam simul parvamque esse, uerum etiam neque hanc
 quae in nobis est magnitudinem unquam recipere paruitatem, neque superari uelle: sed e duo-
 bus alterum accidere: uel fugere, seque subtrahere quando adueniat contraria paruitas: uel
 cum aduenerit interire: nolle autem expectare, atque in paruitate recipienda aliud esse quam
 erat. Quemadmodum ego cum susceperim sustinuerimque paruitatem, quoad is ipse sum
 qui sum, sic ipsemet sum paruus. Illud autem magnum quod ipsum est, nunquam sustinuit
 esse paruum: similiter paruum quod est in nobis, nunquam uult magnum aut fieri, aut esse.
 Neque aliud quicquam contrariorum, quamdiu est id quod erat, patitur simul contra-
 rium fieri aut esse, sed aut abit, aut perit cum adueniat contrarium. Ita prorsus existimo
 inquit Cebes. Tunc quidam eorum qui aderant, haec audiens, quis autem ille fuerit, non
 satis memini, Dij boni, inquit, nonne in superioribus contrarium eorum quae dicuntur,
 nobis est concessum, uidelicet ex minore maius fieri, atque ex maiori minus, esseque pro-
 culdubio generationem contrariorum ex contrariis? Nunc autem uidemini fieri id non
 posse dicere. Cum uero Socrates admouens caput, auscultasset, Viriliter, inquit, id recor-
 datus es: non tamen intelligis differentiam inter id quod modo dictum est, atque illud su-
 perius. Tunc enim dicebatur ex contraria re, rem contrariam fieri, nunc uero contrarium
 ipsum sibi met contrarium fieri nunquam, neque quod in nobis, neque quod in natura contra-
 rium est. Talia quidem o amice, de his quae habent contraria dicebamus, haec illorum co-
 gnomine appellantes. At nunc de illis ipsis loquimur quae his insunt, quorum uel praesentia co-
 gnomina habent ea quae nominantur. Illa uero iam dicimus nunquam uelle mutuam in-
 ter se generationem suscipere. Et simul Cebetem intuitus, inquit: Num te quoque Cebes
 aliquid eorum quae nunc obiecta sunt, perturbauit? Haud equidem, inquit Cebes, ita
 sum affectus, ac tibi affirmo non multum me turbari. Id ergo simpliciter, inquit, confes-
 si sumus, contrarium nunquam sibi met fore contrarium. Omnino. Aduerte praeterea
 nunquid & in hoc mecum sentias. Vocas ne aliquid calorem atque frigus? Voco equi-
 dem. Num tanquam niuem atque ignem? Non per louem. An aliud quiddam calo-
 rem esse quam ignem, & aliud frigus quam niuem? Ita. Sed hoc quoque tibi uideri puto, ni-
 uem quamdiu nix est, nunquam suscepturam esse calorem, quemadmodum in superioribus
 dicebamus: ac esse niuem ut erat prius simulque calidam; sed aduente calore, aut subter-
 fugere, aut interire. Penitus. Similiter & ignem subintrante frigore, aut subterfluere,
 aut extingui, nec unquam posse & suscipere frigus, & simul esse ignem sicut prius erat, &
 frigidum. Vera narras. Sunt igitur quaedam eiusmodi, ut non solum speciem ipsam
 nomine suo dignentur per omne tempus, sed & aliud quiddam, quod quidem non est pri-
 mum illud, habet uero quamdiu est illius formam. In hoc rursus tibi quod uolo, forte ma-
 nifestius erit. Impar enim semper oportet nomen id quod nunc dicimus, possidere. Non-
 ne? Oportet sane. Num id solum ex omnibus? hoc enim quaero: an & aliud quiddam,
 quod quidem est non id ipsum impar, attamen hoc oportet unum cum suo nomine, hoc in-
 super nomine alio semper appellari, propterea quod ita natura sit institutum, ut nunquam
 ab impari deferatur? Dico autem hoc effectum esse ceu ternarium, aliaque permulta. Consi-
 dera uero de ternario. An non tibi uidetur hunc & sui ipsius nomine semper nuncupandum
 esse, & simul nomine imparis? Quod quidem impar non idem est quod est ternarius. Ve-
 runtamen ita natura comparatus est, & ternarius, & quinarius, & omnis medietas nume-
 ri, ut quamuis non idem sit quod impar, semper tamen eorum quibus sit impar. Praeterea
 duo & quatuor, omnisque alter numeri ordo, quamuis idem quod par non sit, simul tamen
 quilibet illorum par semper existit. Concedis, necne? Quid nisi? Contemplare ergo
 quid uelim. est autem eiusmodi: uidentur quidem non solum ipsa inter se contraria sese in-
 uicem non recipere, uerum etiam quaecumque talia sunt, ut licet contraria inter se non sint,
 semper tamen contraria possideant, nunquam recipere speciem illam quae ipsi speciei quam
 in se habent, contraria sit, sed hac adueniente, aut perire protinus, aut abire. An non dici-
 mus tria & deficere, & aliud quoduis pati prius quam sustinere ut quatenus tria sunt, pa-
 ria fiant? Ita prorsus. Non tamen contraria est diuitas trinitati. Non certe. Non
 solum ergo species ipsae contrariae nunquam inuicem se recipiunt, sed etiam alia quaedam
 contrariorum ingressum mutuuum non suscipiunt. Verissima narras. Vis ne igitur haec
 si possumus, qualia sint, definiamus? Volo equidem. An non Cebes haec erunt, quae
 quodcumque

quodcumq; occupant, tale reddunt, ut non solum sui ipsius ideam retinere cogatur, sed etiam contrario illi sit opus? Quonā pacto dicis? Quemadmodū paulo ante dicebamus. Scis enim quæ trium continētur idea, oportere non solum tria, sed etiam imparia esse. Certe. Ad hoc tale utiq; dicebamus ideam contrariam formæ illi quæ id perficit, nunquam accedere. Nunq̄. Perfecit autē imparis ideam. Hæc ipsa. Contraria uero huic paris idea. Ita est. Ergo ternario numero idea paris se nunquam insinuabit.

Nunquam. Quapropter ternarius numerus paris est expers. Expers. Trinitas ergo est necessario impar. Est. Quod ergo definiendum assumpserā, qualia uidelicet sint, quæ & si alicubi nō sunt contraria, ipsum tamen contrariū non admittunt, perinde se habet ut trinitas: quæ cum pari non sit contraria, nihilo tamen magis ipsum accipit, propterea quod semper eius contrariū affert. Similiterq; binarius ad impar, & ignis se habet ad frigidum, aliaq; quā plurima. At uide iam num ita definiendū putes, ut non modo contrarium non admittat contrarium, uerum etiā illud quod aliquid afferat cōtrarium illi ad quod ipsum accedat, ipsum uidelicet quod affert, nunquam cōtrariam eius quæ affertur recipiat formam. Rursus autē recordare: neq; enim inutile sæpius admonere. Neq; quinq; paris speciem admittēt, neque decem imparis, quod est duplum. Hoc quidem ipsum alij contrarium, speciem tamen imparis accipiet nunquam. Neq; etiam numerus sesquialter, neq; alia huiusmodi quæ dimidium habent, formam totius suscipiūt, similiterq; numerus qui parem habet tertiam, atq; eiusdem generis alia, si modo assequeris ista, atq; consentis.

Omnino equidem consentio atq; assequor. Rursus tanquam à principio mihi dicas. Nec tamen per id quod nunc interrogo, sed per aliud quiddam mihi respondeas me imitatus. Dico autem præter tutam responsionē illam à principio positam, iuxta tutam quoque responsionē, aliam per ea quæ modo dicta sunt, adinuentā. Nempe si me interrogas, o Socrates, quidnam in corpore sit, si calefcet corpus, non tutam responsionem illam rudemq; tibi dabo, uidelicet si caliditas, sed exquisitiorem ex præsentibus uerbis, ut si insit ignis. Similiter si me interrogas, quid si in corpore sit ægrotabit, nō respondebo si ægrotatio, sed si febris. Rursus si perconteris, quid si insit numero fuerit impar, nō dicam si imparitas, imò si unitas, atq; in cæteris eodē pacto. Sed uide an dū quid uelim plane cognoueris. Planissime. Responde igitur: quidnam si in corpore sit erit uiuum? Si anima

Nōne id semper ita se habet? Semper. Anima igitur quicquid occupat, semper ad illud uitā affert? Affert proculdubio. An est aliquid uitæ contrariū, nec ne? Est utiq;. Quid istud? Mors. Anima uero contrarium eius quod ipsa semper adducit, subibit nunq̄, quemadmodū ex superioribus est concessum. Sic est omnino. Quid uero: quod paris ideam non accipit, quonā modo paulo ante nominabamus? Impar omnino. Quod uero nō accipit iustitiā, quod ue non capit musicam? Iniustū dicimus & immusicū. Age iam, quod non subit mortem, quomodo appellabamus? Immortale.

Et anima quidē mortem nō suscipit. Nequaq;. Est igitur anima immortalis. Immortalis quidē. Age utiq;, hoc ne iam demonstratū dicemus? An aliter tibi uidet? Et sufficiētissime quidē o Socrates. Quid ergo Cebes? Si necesse foret quod omnino est impar, & interitus nesciū fore, nōne tria interitus nescia foret? Quid nī? Præterea si quod incalefcere nescit, necesse foret interitus nesciū esse, quādo quis ad niuem calidum admoueret, nix quidē incolumis illiquefacta q; subterfugeret: neq; em̄ uel periret, uel permanens calorē admitteret. Vera narras. Simili, ut arbitror, ratione, si quod frigesce-re nesciū, etiam interitus nesciū esset, quādo in ignem aduentat frigus, nō extingueretur & euanesceret ignis, sed abiret incolumis. Ita necesse foret. Eodem pacto de immortali quoq; necesse est dicamus. Si em̄ quod est immortale, interire nequit, impossibile est animā imminente morte perire. Nam mortē quidem quemadmodū ex superioribus constat, nō recipiet, neq; interierit: quemadmodū ternarius nunq̄, ut diximus, par erit, neque rursus impar erit par, neq; ignis frigidus, neq; caliditas quæ inest igni, frigiditas unq; erit. Cæterum dicet quispiam, quidnam prohibet, quo minus ipsum impar, par quidē non fiat adueniente pari, quemadmodū inter nos cōuenit, attamen eo dissoluto, par pro ipso succedat? Ita dicenti repugnare nō ualeremus, quin sit destructū. Quippe cum non idem sit impar atq; indissolubile. Alioquin si nobis id cōstitisset, facile obtineremus, inuadēte pari, impar ternariumq; saluū discedere. similiterq; de igne & calido cæterisq; assereremus.

Nōne

Nonne ita? Prorsus. Iam uero de immortalis, si nobis id constat quod est immortale, esse etiam interitus nescium, consequens est animam præter id quod est immortalis, interitus quoque nesciam esse. Sin uero minus id concedatur, ratione alia opus erit. Sed nihil opus est, quantum ad id spectat alia ratione. Siquidem quidnam aliud indissolubile posset esse, si immortale ipsum & sempiternum dissolueretur? Deum uero & ipsam uitæ speciem, & si quid aliud est immortale, indissolubile quoque esse omnes confiterentur. Vniuersi per Iouem homines, & multo magis ipsi, ut arbitror, dii. Cum igitur quod immortale est, etiam incorruptibile sit, quidnam prohibet animam, si fuerit immortalis, incorruptibilem quoque fore? Necessario sequitur. Imminente igitur homini morte, quod mortale quidem in eo est interit: quod uero immortale, incorruptum, sospesque, morti se subtrahit.

Manifestum est. Itaque maxime omnium o Cebes, anima immortalis incorruptibilisque est, eruntque apud manes animæ nostræ. Nihil equidem o Socrates, aduersus hæc habeo quo minus rationibus tuis assentiar. Verum si quid aut hic Simmias, aut alius quisquam habet quod dicat, operæ precium fuerit non siluisse. Nescio enim in quod aliud quis differat tempus, si quid de rebus eiusmodi uel dicere uel audire desideret. Atqui nec ego, inquit Simmias, habeo quicquam quo minus superioribus assentiar rationibus. Veruntamen rei ipsius qua de agitur magnitudinem, & humanam imbecillitatem considerans, cogor intra me dictis nondum acquiescere. Quinimmo & hæc bene dicis Simmia, & positiones primæ quamuis fide uobis dignæ uideantur, diligentius tamē considerandæ: atque si illas sufficienter, ut arbitror, susceperitis, hanc sequemini rationem quantum fieri ab homine potest. quod si hoc ipsum fuerit manifestum, nihil ulterius perquiretis. Vera loqueris, inquit.

Hoc aiunt, o uiri, iustum est cogitare, si anima sit immortalis, eam non solum temporis huius in quo uiuere dicimur, uerumetiam uniuersi gratia curatio ne plurimum indigere. Nam graue periculum fore putandum est, si quis neglexerit animam. si enim mors totius dissolutio esset, nimirum improbi lucrarentur, cum & a corpore, & ab eorum prauitate cum anima liberarentur.

Nunc autem cum anima immortalis appareat, nulla superest malorum declinatio, nulla salus, nisi ut optima & prudentissima fiat. Nihil enim aliud cum migrat ad manes anima secum transfert præter eruditionem atque educationem. Quæ quidem statim in principio transmigrationis illius plurimum uel prodesse, uel obesse dicuntur. Ferunt enim quemlibet hinc illuc emigrantem, ab eo dæmone quem uiuens sortitus fuerat, in locum quemdam duci, ubi oporteat omnes unâ collectos iudicari, ac deinde ad inferos proficisci eoduce, cui mandatum erat ut hinc decedentes ad illa loca traducat. Sortitos uero illic quæ oportebat sortiri, tempusque debitum commoratos, ab alio quodam duce rursus huc reduci post multos temporis longosque circuitus. Est autem iter non tale quale ait Telephus apud Æschylum. Ille siquidem simplicem inquit uiam ad inferos ferre. Ego uero, neque simplicem, neque unam esse puto. Alioquin nullis ducibus opus esset. Quippe quum unica uia aberrare possit nemo. Quinimmo multos tramites multosque anfractus habere. Quod quidem ex sacrificijs & ritibus coniectare licet. Animus ergo moderatus & prudens ducem sponte sequitur, neque ignorat præsentia. Sed qui cupiditate corporis est infectus, quemadmodum supra dixi, per multum tempus ad ipsum ardentem afficitur: & circa locum uisibilem multis reluctatus modis multaque perpessus, uix tandem ab eo adducitur dæmone, cui eius cura erat iniuncta. Cum uero ad alia loca ubi alij quoque animi sunt peruenerit, quisquis admodum immundus est, & huiusmodi obnoxius crimini, qui uel iniustus se contaminauerit cædibus, uel alia his similia, similiaque animorum opera perpetraverit, hunc quidem animum omnes fugiunt atque declinant, nec reperitur ullus, qui uel socius, uel dux eius fieri uelit. Itaque omni auxilio destitutus, eo usque pererrat, quoad certa temporum curricula impleantur. Quibus tandem impletis, in habitationem sibi conuenientem ab ipsa necessitate transfertur. Qui uero puram moderatamque transegerit uitam, deos socios ducesque nactus ibi habitat, ubi unicuique conuenit. Multa uero sunt, mirabiliaque terrarum loca, ipsaque terra neque talis, neque tanta est, qualem aut quantum hi qui de terra loquuntur, existimant, quemadmodum mihi à quodam traditum est.

Quanam ratione, inquit Simmias, hæc ais, o Socrates? Equidem de terrarum orbe multa audiui: non tamen hæc quæ tanquam uera accepisse te ais. Libenter igitur ex te audirem.

Atqui

Ars Glauci

Atqui ô Simmia, nequaquam mihi uidetur ars Glauci quæ ea sint narrare, sed quòd ue-
 ra sint probare, artis Glauci facultatem mihi uidetur excedere. Præterea ego forsan non
 sufficerem. Quinetiam si id scirem, hæc tamen uita mea ô Simmia, longiori huic narratio-
 ni nequaquam sufficeret. Formam tamen orbis terræ eiusq; loca cuiusmodi esse rear, nihil
 prohibet dicere. Satis erit, inquit Simmias. Persuasum mihi quidem est, primo si est
 terra in cœli medio rotûda, nihil ei opus esse uel aere, uel alia necessitate eiusmodi ad hoc
 ut nunquam decidat. Sed ad eam sustinendam satis id esse, quod & cœlum undiq; sibi ipsi
 simillimum est omnino, & terra undiq; æquilibrium. Res enim æquilibrium in similibus alicuius
 medio posita, nec magis nec minus potest in partem aliquam inclinari. Cumq; similiter se
 habeat, ab inclinatione permanet aliena. Primo igitur mihi esse ita est persuasum. Et re-
 cte quidem, inquit Simmias. Præterea ingentem esse terrarum orbem, nosq; à Phaside
 ad columnas Herculeas habitare, in parua quadam eius particula, ceu formicas atque ra-
 nas circa paludes atque mare. Esse uero & alios in similibus multisq; locis multos habita-
 tores. Esse enim passim per terras multas uariasq; concauitates secundum formas & mo-
 les in quas aqua, nebula, aerq; confluant. Puram uero ipsam terram in puro iacere cœlo,
 in quo sunt astra, quem pleriq; eorum qui hæc tractant, ætherē nominant. Et quidem sub-
 iecta quasi residendo hæc esse, semperq; in hiatus terræ confluere. Nos itaq; in his conca-
 uitatibus habitantes, adeo falli, ut in terræ superficie alta nos habitare credamus. Perinde
 ac si quis in profundo pelagi habitans, putet se altiora maris incolere: atq; solem cæteraq;
 astra per mare prospiciens, mare ipsum esse cœlum existimet: quippe cum propter tardi-
 tatem imbecillitatemq; nunquam ad summum maris euaserit, neq; caput undis extulerit.
 planeq; aspexerit quâto hic locus profundo illo purior pulchriorq; sit: quinetiam nec ab
 illo qui hunc intuitus sit, acceperit. Hoc igitur idem & nobis accidere, qui in quadam or-
 bis terreni concauitate habitantes, altam incolere superficiem arbitremur, atq; aerem no-
 minemus cœlum, utpote qui per ipsum quasi cœlum astrorû motus intueamur. Idq; no-
 bis accidere propterea, quòd propter imbecillitatem tarditatemq; ad supremum usq; ae-
 rem transcendere nequeamus. Quòd si quis ad summum euaderet, uel alis fretus eò uola-
 ret, hinc prodeuntem inde iam prospecturû: quemadmodum pisces emergentes e mari no-
 stra hæc aspiciunt. Ac si natura ad inspiciendum sufficeret, cogniturum protinus cœlum
 illud esse uerum, ueramq; lucem, ueram quoq; terram. Siquidem quæ à nobis incolitur ter-
 ra, hiq; lapides, totusq; hic locus abesa sunt atq; corrupta, ut ea quæ in mari sunt à falsedi-
 ne, neq; nascitur in mari quicquam existimatione dignum: atq; ut ita dixerim, nihil est in
 ea perfectum, sed cauernæ, arena, limus incredibilis, atq; sordes ubicunq; sit & terra. quæ
 quidē ad has nostras pulchritudines nullo modo sunt cõferenda. Illius uero loci pulchri-
 tudo hæc nostrâ multo magis apparebit excedere. Proinde si fabulâ quoq; narrare oportet
 perpulchram, operæ precii Simmia est audire quales sint hæc terrarum plagæ quæ sub
 iacent cœlo. Imò uero, inquit Simmias, libentissime hanc fabulâ audiemus. Ferunt
 igitur ô amice, inquit, primum quidem talem uideri terræ illius faciem si quis superne de-
 spiciat, quales sunt hæc pilæ quæ ex corijs duodecim cõtextæ sunt, uarijs scilicet distinctâ
 coloribus: quorum hi nostri colores quibus pictores utuntur, similitudinem quandam re-
 tinēt. Illic uero uniuersam terram ex talibus multoq; etiâ nitidioribus ac purioribus esse,
 partim quidem purpuream mira pulchritudine præditam, partim uero coloris aurei, par-
 tim gypso et niue candidiorem. Præterea ex coloribus alijs similiter exornatam, ac etiam
 pluribus pulchrioribusq; quàm in nostram notitiam peruenerunt. Enim uero has ipsas ip-
 sius cõcauitates aqua aereq; repletas speciem quandam coloris splendidam in primis af-
 ferre inter cæterorum oculorum uarietatem, ut una quædam species eius uaria semper ap-
 pareat. In huiusmodi uero terra conuenienti ratione similes nasci arbores, & flores, & fru-
 ctus. Præterea montes & lapides ibidem simili ratione habere perfectionem atq; perspi-
 cuitatem, coloresq; admodum pulchriores. Quorum quidem particulae quædam sint la-
 pilli qui apud nos habentur in precio, sardia, iaspides, smaragdi, ceteriq; eiusmodi. Illic ue-
 ro nihil esse quod non tale sit, aut etiam pulchrius. Cuius quidem rei causa sit, quoniam
 lapides illi puri sint, neq; quemadmodum nostri à putredine falsugineq; attriti atq; corru-
 pti, quibus in hunc locum confluentibus, lapides & tellus animaliaq; & plantæ inficiun-
 tur, atq; egrotare coguntur. Terram uero ipsam his omnibus exornari, atq; auro etiam &
 argento

Nihil dignū
 nascitur in
 mari

Fabula de
 terra pura
 & quæ in
 ea sunt.

argento cæterisq; similibus. Præfulgentia quidē hæc ibi nasci & multa & magna, perq; omnem terram, ut eam uidere spectatorum felicium sit spectaculum. Proinde ibi esse animalia multa, & homines partim regionem mediterraneā incolentes, partim circa aerem quemadmodū nos circa maris littora, partim etiam insulas quæ haud procul à continenti positæ aere circūdantur. Sed ut summam dicam, quod nobis aqua est & mare ad usum nostrum, idem illic esse aerem: quod uero nobis aer, id illis ætherem esse. Tempora uero apud illos tantam habere temperiē, ut illi & sine morbo continue & longe diutius quàm nostri uiuant. Item uisu, auditu, prudentia, cæterisq; talibus nobis tantum præstare, quantum & aer aquæ, & æther aeri puritate præstat. Præterea illic esse deorū templa & lucos, in quibus reuera dī familiariter habitent, & responsa & diuinationes, deorumq; sensus familiaritatesq; eiusmodi hominibus ad deos esse. Solem quoq; & lunā stellasq; alias quales reuera sunt, apud eos uideri: cæteris in rebus beatitudinem eos his rebus congruam possidere. Itaque uniuersam terram sic natura institutam, & quæ circa eam sunt, similiter tradunt. esse præterea in ipsa per eius concauitates loca in circulum multa, partim quidem profundiora, atque ampliora quàm sit regio à nobis culta, partim uero profundiora quidem, sed hiatum angustiorē habentia nostra hac regione: esse & alicubi minus profunda, sed ampliora quàm nostra. Hæc autem omnia sub terra sibi inuicem obuiare, atque irrumpere multis undiq; modis, tum per angustiora, tum per ampliora, discursusq; habere & exitus quibus magna aquarum copia ex alijs in alia uelut in crateres confluat. Item perpetuorum fluminum sub terra incredibiles magnitudines aquarum, tum calidarum, tum etiam frigidarum, plurimumq; ignem, & ignis ingentes amnes: multos quoq; lutulenti humoris partim quidem purioris, partim uero sordidioris, ceu torrens luti qui in Sicilia est, & iuxta ipsum amnes lutei inde fluentes. Quibus singula compleri loca quacumq; eos contingit perfluere. Hæc autem omnia sursum deorsumq; ferri ueluti uase pensili quodam sub terram posito, atq; ita librato, ut utrinq; uicissim inclinēt atq; attollat. Est autem id uas pensile ob naturam quandam eiusmodi. Vnus aliquis ex terræ hiatibus est profecto quàm maximus, perq; uniuersam terram traiectus & patens. de quo Homerus. Longe nimis barathrum stat sub tellure profundum. Quod & ipse alibi, & multi poetarum Tartarum appellarunt. In hoc uti receptaculum omnia confluent flumina, atq; inde rursus effluunt. Talia uero sunt singula, per quales labuntur terras. Quod autem hinc effluant omnia rursusq; refluant, hæc est causa, quod hic humor nec fundamentum habet nec firmamentum. Itaq; eleuatur, & sursum deorsumq; redundat. Idemq; facit aer & spiritus qui circa ipsum uersatur. Sequitur enim ipsum, & quando ad superiora terræ, & quando ad hæc nostra perlabitur. Et quemadmodum in respirantibus flatus continue expirat atq; respirat, sic & ibi spiritus una cum humore elatus uehementes quosdam uentos & incredibiles commouet, siue influat siue effluat. Quapropter cum aqua in locum inferiorem delabitur per meatus terræ iuxta eiusmodi riuos influat, passimq; per eos exundat, & implet uelut hi qui hauriunt. Cum uero illinc huc erumpit, hæc quoq; iterum loca cōplet. Plena uero cum sint, per riuos terræq; meatus exuberat. Et cū humores singuli illuc profluxerint, quo quisq; profluit opportunius, maria, lacus, flumina, fontes efficiunt. Proinde rursus hinc relabentes per terram, partim quidem per longiores pluresq; anfractus, partim uero per pauciores atq; breuiores rursus in Tartarum cōfluunt: alij certe multo profundius quàm hausti fuerint, alij uero paulo, omnes autem inferius influunt q̄ effluxerint: & alij per cōtrariam partem elabuntur q̄ elapsi fuerint, alij uero per partem eandem. At quidam passim circūfluentes aut semel aut sæpius, spirasq; circa orbem terrarum instar anguim replicantes, quantū fieri potest infra relapsi iterum cōmiscuntur. Licet autem utrinq; ad mediū usq; defluere, ultra uero nequaquā, ulterior enim prolapsus utrinq; foret ascensus. Proinde sunt & alia multa & magna uariaq; fluenta, sed præcipua quatuor. Quorum quidem maximum atq; extremum, terram circūdans Oceanus appellatur. E contraria uero huius regione fluit Acheron: qui per deserta alia fluens loca, atq; per subterranea, in paludem defluit Acherusiam: Quo pleriq; defunctorum deueniunt animi, ibiq; per fatalia quædam temporum curricula cōmorati, partim quidem longiora, partim uero breuiora, rursus in generationes animalium relabuntur. Tertius uero fluuius horum mediū duorum interfluit. Nec admodum longe progressus in locum cadit uasum

stum multo igne flagrantem, efficitq; paludem nostro mari maiorem, aqua lutoq; feruentem. Hinc uero turbidus lutulentusq; circumfluit, terraq; circumdata, & alibi, & ad extrema paludis Acherusiae peruenit, nec tamen illius aquae miscetur, sed sub terra sapius reuolutus absorptusq; defluit infra tartarum. Hunc fluuium Pyriphlegethontem nominant, cuius riui quidam inde uelut euulsi quacumq; terrarum contigerit manant. E contraria uero huius regione fluuius quartus primum in locum erumpit ferum & asperum ut ferunt. colorem uero locus talem habet totus, qualis est cyaneus: quem Stygium nominant, hic autem fluuius prolapsus paludem efficit Stygem. In hunc uero incidens locum uiresq; uehementes in aqua assumens sub terram se condit, circumuolutusq; aduersus Pyriphlegethontem labitur, & in Acherusia palude e contraria parte illi fit obuiam. Nec ulli huius aqua miscetur, sed reuolutus in gyrum contra Pyriphlegethontem irrupit in tartarum. Poetae uero hunc appellant Cocytum. Cum uero haec ita natura disposita sint, quando in eum locum defuncti peruenerint, quod daemon unum quenque perducit, primo illic iudicantur, & qui honeste sancteq;, & qui aliter uixerint. Itaq; quicumq; in uita quodammodo tenuisse medium quoddam comperiuntur, ad Acherontem profecti uehiculis quae unicuiq; adsunt, in paludem perueniunt Acherusiam, ibiq; habitant purganturq; poenas dantes iniuriarum: & cum purificati sunt absoluuntur, rursusq; pro merito singuli benefactorum praemia reportant. Qui uero ob scelerum magnitudinem insanabiles esse uidentur, qui uidelicet sacrilegia multa & magna, uel caedes iniquas uel alia horum similia perpetraverint, hos omnes conueniens fors mergit in tartarum, unde nunquam egrediuntur. Qui autem sanabilia quidem peccata sed ingentia commiserunt, ueluti si qui contra patrem, uel matrem irati per uim aliquid fecerint, sed poenitentia ducti eos in caetera uita coluerint, uel qui simili quodam pacto fuerint homicidae, eos in tartarum quidem necesse est cadere, sed ibi per annum commorati a fluctu eijciuntur, homicidae quidem per Cocytum, parentum uero uiolatores per Pyriphlegethontem. Postquam uero ab his delati fluminibus ad paludem Acherusiam peruenerunt, clamant illic uocitantq; eos quos uel necauerunt uel iniurijs affecerunt, suppliciterq; rogant atq; deprecantur, ut eos permittant progredi per paludem, ibiq; absolui: ac si impetrauerint, penetrant illuc sinemq; malorum accipiunt: Sin minus queant persuadere, referuntur in tartarum, atq; inde rursus in flumina, neque per haec mala deferri prius cessant, quam ab his quos affecerant iniurijs impetrauerint. Haec enim poena illis a iudicibus est imposita. Qui autem pie praeceteris uixisse inueniuntur, hi sunt qui ex his terrenis locis tanquam e carcere soluti, atque liberati, ad altiora transcendunt, puramq; supra terram habitant regionem. Inter has autem quicumq; satis per philosophiam purgati sunt, absq; corporibus omnino totum per tempus uiuunt, habitationesq; his etiam pulchriores nanciscuntur. Quarum pulchritudo, neq; facilis dictu est, neq; praesens tempus ad dicendum sufficeret. Sed horum quae narrata sunt gratia o Simmia omni studio est adnitendum, ut in hac uita uirtutem, & prudentiam sapientiamq; consequamur. Praemium namq; pulchrum est, & spes est ingens. Haec igitur eo se pacto prorsus habere, quo ego disposui, non decet uirum sanae mentis asserere: esse tamen uel haec uel talia quaedam circa animos nostros, eorumq; habitationes, quandoquidem animus ipse immortalis apparet, & decere mihi uidetur, et dignum quasi periclitantes ista existimare, honestum enim periculum est, oportetq; haec quasi carmina quaedam magorum ritu mentibus nostris infundere: quamobrem ipse iam diu protraho fabulam. Sed horum gratia bonam spem de animo suo habere debet, quicumq; uoluptatibus ornamentisq; corporis neglectis tanquam alienis, ad diuersumq; declinantibus, uoluptates quae in discendo percipiuntur studiose sectatus fuerit, animumq; non alieno, sed suo decorauerit ornamento, temperantia, iustitia, fortitudine, libertate, ueritate, sic ex hac uita migrationem expectans, tanquam cum fatum uocauerit migraturus. Vos quidem o Simmia & Cebes, alijq; praesentes, in posterum quodam in tempore singuli transmigrabitis. Me uero nunc, ut tragicus aliquis diceret, iam uocat fatum. Ac ferme tempus est, ut ad lauandum diuertam. Praestat enim ut puto, post lauacrum uenum bibere, ne in lauando cadauere molestiam mulieribus praebemus. Cum haec dixisset Socrates Crito sic inquit. Dic age o Socrates, quidnam his aut mihi mandas agendum, uel erga filios tuos uel circa caetera? Quid ue agendo maxime tibi gratum fecerimus? Nihil equidem

equidem, inquit, noui precipio, sed quod semper uobis prædico: uidelicet si uestri curam habebitis, & mihi & uobis ipsi grata euadent quæcunque feceritis, etiam si nunc uerbis non concedatis. At uero si uos ipsos neglexeritis, nolentes secundum ea quæ nunc & superiori tempore dicta sunt, quasi per uestigia uitam dirigere, nihil profus proficietis, etsi multa nobis nunc disputantibus cõcedatis. Ista quidem, ait Crito, curæ nobis erunt. Sed quemadmodum sepeliri te iubet? Vt cunq; inquit, libet: si tamen me apprehenderitis, ac nisi ego uos effugero. Et simul subridens, & ad nos conuersus, non persuadeo inquit Critoni, me esse hunc Socratem qui nunc disputo, & singula dicta dispono. Sed opinatur me illud esse, quod paulo post uidebit cadauer. Itaq; interrogat quemadmodum me sepeliat. Quod autem iam diu plurimis uerbis contendo, postquam uenenum bibeo, haud ulterius apud uos me esse futurum, sed ad beatorum profecturum felicitates, hoc quidem mihi uideor frustra Critoni dixisse, cõsolas uos simul atq; me ipsum. Fideiubete igitur pro me Critoni contraria quadam fideiussione quam ipse iudicibus fideiussit. Ille enim me iudicio sistere, uos autem me non sistere cum obiero fideiubete, sed abiturum, ut Crito obitum facilius meum ferat, ne ue meum corpus uel cremari cernens uel sepeliri, me deplorat quasi dira patientem. Neq; dicat in funere proponi Socratem, aut efferri, aut sub terram condi. Certum id habeto optime Crito quod maledictum est non solum in hoc ipso delinquere, uerum etiam animis non nihil officere. At enim confidere oportet atq; dicere corpus sepeliri meum, atq; ita sepeliri, ut tibi placebit, maximeq; iustum esse censebis. His dictis surrexit intrauitq; cubiculum quoddam quasi lauaturus. Crito autem sequutus est. Nos uero expectare iussit. Expectabamus ergo de his quæ dicta erant inter nos colloquentes, rursusq; considerantes. Præterea conquerebamus fortunam nostram, qui tanquam parente orbatu reliquum uitæ tempus orphanu futuri essemus. Cum Socrates lotus esset, delati sunt ad eum pueri sui. Duos enim filios habebat paruulos, unum uero iam grandem. Venerunt & mulieres domesticæ. Ad eas Socrates cum præsentem Critone uerba fecisset, & quæ uolebat mandauisset, mulieres quidem & pueros abire iussit, ipse uero ad nos redijt, iam circiter solis occasum: per multum enim temporis spacium intus fuerat commoratus. Cum uero ad nos uenisset lotus, cõsedit. Nec multa post hæc locutus erat, cum uenit undecim uirorum licitor. Qui illi adstans, ô Socrates, inquit, non arbitror eam in te nouitatem me deprehensurum, quam deprehendere in cæteris soleo. Illi enim indignantur mihi atq; execrantur quando illis denunciatio uenenum esse bibendum, ita magistratibus compellentibus. Te uero cognoui præsertim in hoc tempore generosissimum, mansuetissimumq; & optimum uirum omnium qui unquam hunc in locum deuenerunt: & nunc equidem certo scio te mihi haud infestum fore, sed illis penes quos rei huius causam esse cognoscis. Nunc ergo scis quem tibi nuncium afferam. Vale, atq; annitere, quæ necessaria sunt pro uiribus facile ferre, & simul his dictis abibat lachrymans. Socrates autem in eum respiciens, & tu, inquit, uale, & nos id faciemus. Simulq; ad nos conuersus, quam urbanus est homo hic, inquit. Neq; solum in hoc, sed in superiori etiam tempore me salutabat, colloquebaturq; nonnunquam, fuitq; semper uirorum optimus. Et nunc quam ingenuè me deplorat. Sed age ô Crito illi pareamus, ac si iam tritum est uenenum, aliquis huc afferat: si nondum est tritum, conterat ille. At reor equidem, inquit Crito, ô Socrates, nondum solem reliquisse montes, nec occidisse. Et noui alios postquam id sibi nunciatum est ualde sero bibere illud consueuisse, largiter coenatos atq; potos, interdum uero etiam illorum potitos, quorum amore afficiebantur. Quamobrem ne adeo festines. adhuc enim superest tempus. Tum Socrates, Meritò, inquit, ô Crito illi ista faciunt. Putant enim hæc facientes lucrari. Atq; ego meritò ista non faciam. Nihil enim me lucraturum spero, si paulo posterius uenenum bibeo, nisi ut mihi ipsi sim ridiculus tanquam uitæ cupidus, atq; parcus eius rei seruator, cuius nihil iam amplius mihi adest. Sed age iam mihi obtempera, nec aliter facias. Crito uero his auditis annuit puero, qui longe non aberat. Ille uero egressus, & aliquantulum commoratus, redijt, eum qui uenenum daturus erat, secum ducens. attulit autem in calice id attritum. Hunc aspiciens Socrates, Cedo, inquit, bone uir, tu enim harum rerum peritiam habes, quid me facere oportet? Nihil, inquit, aliud quam post potionem deambulare quoad grauari tibi sentias crura; postea uero iacere: atq; ita tu facies. Hæc dicens porrexit calicem Socrati. Socrates uero hilari-

ter admodum ô Echecrates, accepit, nihil omnino cōmotus, neq; colore, neq; uultu mutato. Sed quemadmodum consueuerat taurine illum aspiciens, quid ais, inquit: licet ne ex hoc poculo nō nihil spargendo sacrificare? Tantum, inquit, ô Socrates, contriuimus, quantū satis fore putauimus. Intelligo, inquit. Sed & licet, & oportet orare deos, ut felix sit trāsmigratio nostra. Quod equidem obsecro, atq; utinam ita fiat. Et simul his dictis ad mouens, facile admodum alacriterq; ebibit. Pleriq; nostrum eo usq; retinere quodammodo lachrymas potueramus. At postquam & bibentem uidimus & bibisse, ulterius nō potuimus, sed me quidem dolor adeo superabat, ut lachrymæ largiter iam mihi profluerēt. Quapropter me protegens deplorabam, non illum quidem, sed fortunam meam, qui tali amico orbatus essem. Crito autem etiam prius quum lachrymas nequiret continere, surrexerat. Sed Apollodorus nec in superiori quidem tēpore unquam lachrymare cessauerat: Tunc uero præcipue uociferās, seq; ipsum afflicto, neminem reliquit præsentium, cuius uicem non deploraret, præter unius Socratis uicem. Ille uero hæc animaduertens, Quidnā, inquit, ô uiri mirabiles, agitis? Atqui ego maxime hanc ob causam mulieres abegeram ne talia facerent, Audiueram enim cum gratulatione & applausu esse ex hac uita migrandum. Quiescite igitur atq; tolerate. Nos uero hæc audientes erubuimus, destitimusq; à lachrymis. Sed ipse quum inter deambulādum crura iam grauari sentiret, iacuit resupinus: sic enim qui uenenum præbuit, iusserat. Qui paulo post eum tangens, pedes & crura considerauit. Deinde grauius comprimens pedem eius, quasi uisus an sentiret, negauit Socrates. Ille rursus pressit tibias, paulatimq; manu ascendens, ostendit nobis frigere eas atq; rigere. Et ipse attigit rursus, aitq; quum ad cor peruenerit, tunc esse decessurū. Iam igitur friguerant ei præcordia, cum detegens, erat enim ueste coopertus, dixit, quæ uox illi extrema fuit. O Crito, Aesculapio gallum debemus, quem reddite, neq; negligatis. Fiet, inquit Crito, quod iubes. Sed uide num quid aliud uelis. Hæc interroganti nihil ultra respondit. Sed cum paruo tempore interquieuisset, commotus est. Et minister detexit eum, atq; ipse lumina fixit. Quod quum Crito cerneret, ora oculosq; composuit. Hic finis fuit amici nostri, ô Echecrates, uiri nostro quidem iudicio, omnium quos experti sumus optimi, & apprime sapientissimi atq; iustissimi.

ARGUMENTVM MARSILII FICINI IN MENEXENVM,
ad Laurentium Medicem uirum Magnanimum.

CONSILIVM Platonis in Menexeno est, cohortari omnes ad summam patriæ charitatem, idemq; facit, quamuis aliter in Critone, & legibus, atque Republica. Hic uero duobus præcipue id efficit modis. Primo quidē, dū laudat illos, qui pro salute patriæ pericula mortemq; intrepide subeūt. Deinde dum ipse patriæ suæ antiquitatē uirtutesq; laudibus miris extollit. Tu uero statim ab initio nota, philosophiam scilicet moralem uiro rempublicam gubernaturo esse summopere necessariam. Mox præclarum esse in bello occūbere, scilicet pro salute patriæ, idq; confirmari ex eo, quod hoc apud omnes gentes maxime omnium honoretur. Deinde occasione sumpta ex laudibus oratoris, animaduerte quā perniciosa sit adulatio. Communem siquidem oratoriam in Gorgia adulationis speciem esse iudicat. In Phædro autem adulatorem appellat bestiam humano generi pestilentem. Similemq; affirmat impuro demoni, incautos animos sub noxiæ uoluptatis esca continue corporis sordibus inquinanti. Hic præterea prestigiatoribus ueneficisq; adulatorem tam priuatum quā publicum iudicat esse persimilem: quippe qui tanquam fure & homicida deterior & iniquior, non pecunias, non ipsam corporis uitam duntaxat nobis auferat, immo uero tanquam sacrilegus rem sacram, iudicium scilicet rationis sub boni specie surripiat atque subducat. Et uide quā ualde decipiat. Non enim in rebus solum occultis, sed id quod mirum est, in manifestissimis artificiosissime fallit. Cui enim non euidentissima sit auita paternaq; origo? Item ipsa sui corporis magnitudo atque forma? Veruntamen in his quoque adulatorem uenefici nos circumueniunt, tanto Circe crudeliores, quanto grauius inferunt detrimētum. Illa enim suis poculis exteriora hominis fertur in bestias transformasse: hi uero lenocinijs suis interiora transformant. Proinde deridet Socrates oratores, quod gratiam popularem omnibus machinamentis aucupentur, laudentq; alios supra modum, quo ipsi laudentur, remq; adeo leuem graui quodam studio & diuturna præmeditatione pertrahent. Aggreditur præterea quod statuerat ab initio, omnes uidelicet ad defendendam patriam cohortari, laudando uidelicet eos qui pro patria occubuerunt. Hic enim erat mos uetus Atheniensium, publica concione illos laudare quotannis, atque insuper inferias celebrare. Verum ne supra quā par est oratoriæ tribuat facultati, asserit se orationem eiusmodi ab alio, & quidem à muliere Aspasia, accepisse: præsertim cum Socratici ingenij non sit oratorum more concionari